

Svätí ochrancovia naši, orodujte za nás!

NAŠE SVETLÁ, VII.

Júl

Čítanie zo životov svätých

Zostavil: RUDOLF SCHIKORA CSsR.

EXERCIČNÝ DOM VO FRÝDKU
1947

„Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
a mučidlo smrti sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás. –
Oni sú však v pokoji.
Lebo keď aj, podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
jednako všetka ich nádej bola v nesmrteľnosti.
Po nedlhom treste prijmú veľké blaho,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
Skviet' sa budú ľudia spravodliví,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.
Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní v láske, spočinú v ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.“
(Mudr3,1-9)

„Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca.“
(Mt13,43)

„Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte
v nás!“
(Flp3,17)

1. júla

Najdrahocenejšej Krvi nášho Pána Ježiša Krista

„Namáhaj sa!“

Pambo bol egyptský rodák. Keď prišiel na púšť k sv. Antonovi Veľkému, pýtal sa ho: „Čo mám ako pustovník vo svojej chyžke robiť?“ Anton odpovedal: „Nemaj dôveru vo svoju spravodlivosť, nemysli na pomíňajúce sa veci a drž jazyk a žalúdok na uzde.“ – Keďže Pambo nevedel čítať, požiadal staršieho mnícha, aby mu prečítal niektorý žalm. Mních začal čítať žalm 39: „Povedal som: Budem dávať pozor na svoje slová, aby som nezhrušľal jazykom. Do svojich úst vložím uzdu, kým bude predom mnou stáť bezbožník.“ Počujúc tieto slová, prerušil Pambo mnícha hovoriac, že tento jediný verš mu postačí, a odišiel. Od tej chvíle sa varoval všetkého zbytočného hovorenia. Keď mu potom onen mních po šiestich mesiacoch vyčítal, prečo už ku nemu neprišiel, odpovedal: „Doteraz som sa nenaučil dokonale plniť, čo obsahuje tento jediný verš.“

Keď navštívil alexandrijský biskup thebajských pustovníkov, Pambo bol od nich vyzvaný, aby uvítal svojou rečou biskupa. Ale Pambo odpovedal: „Ak sa biskup nevzdelá mojím mlčaním, nevzdelá sa ani mojou rečou.“

Raz prišla bohatá Rimanka Melánia do Alexandrie a počujúc zvesť o thebajských pustovníkoch, vyhľadala ich. Pambo práve plietol kôš, keď vzácna pani zavítala do jeho pustovne. Ponúkla mu mnoho striebra. Pambo zavolať svojho učeníka a povedal mu: „Vezmi striebro a rozdeľ ho medzi chudobných pustovníkov!“ Nevšímal si cudzinku a plietol kôš ďalej. Bohatá Melánia sa nazdávala, že ju pustovník za veľký dar pochváli alebo jej aspoň poďakuje. Pambo však mlčal ďalej. Melánia sa pýtala: „Vieš ty, akú cenu má toto striebro? Je ho za tri sto libier!“ Pambo sa nedal vyrušiť, plietol kôš ďalej a odpovedal: „Dcéra, keby si kov darovala mne, právom by si mohla udávať jeho váhu. Ale ty si obetovala striebro Bohu, ktorý pozná jeho váhu, ktorý zväžil na váhe i hory i lesy i vesmír, ktorý stvoril, a ktorý nepohŕda ani halierom chudobnej vody. Preto radšej pomlč o svojom dare!“

Pambo hovorieval, keď bola reč o cnostiach, že poslušnosť je najdôležitejšia zo všetkých. Preto poslúchol ihneď, keď mu biskup Athanasius odkázal, aby ho prišiel navštíviť do Alexandrie.

Keď prišiel Pambo do mesta, stretol na ulici nemravnú herečku. Dal sa do plaču. Keď sa ho ľudia pýtali, prečo plače, povedal: „Mám dve príčiny pre plač. Predovšetkým nad záhubou tejto nešťastnej ženy; a po druhé plačiem preto, že **ja sám sa nenamáham zapáčiť sa Bohu tak, ako sa táto žena namáha, aby sa páčila ľahkovážnym svetákom.**“

Jedného dňa prišli k svätcovi štyria bratia a každý chválil cnosť druhého. Jeden sa mnoho postil, druhý sa vzdal všetkého majetku, tretí osvedčil veľkú lásku k blížnemu; o štvrtom však rozprávali, že už 22 rokov žije pod poslušnosťou otcov na púšti. Sv. Pambo odpovedal: „Hovorím vám, že cnosť toho štvrtého je väčšia, než cnosti všetkých ostatných; lebo každý z vás koná cnosť, ktorú má, podľa svojej vôle, tento však sa zriekol svojej vôle a urobil zo seba služobníka cudzej vôle.“

Po celý čas, ktorý Pambo trávil na púšti, sa živil skromne pletením košov, takže na konci svojho života mohol o sebe povedať, že nikdy nepožíval darovaný chlieb a že nebolo všedného dňa, v ktorý by nebol pracoval. Keď dosiahol osemdesiaty rok života, pocítil, že sa blíži smrť. Zvolal okolitých pustovníkov a lúčil s nimi; ľutoval i tých nemnoho rečí, ktoré hovoril, a povedal, že odchádza ako človek, ktorý ešte ani nezačal zbožne žiť. Pracoval ďalej. Naraz sa obrátil k svojmu učeníkovi a povedal mu: „Vezmi tento kôš z mojich rúk na pamiatku; lebo nemám nič iné, čo by som ti mohol zanechať.“ Tak zomrel bez choroby a bez bolesti. Rok jeho smrti nie je známy. Žil vo štvrtom storočí.

2. júla

Navštívenie Panny Márie

Pamiatka sv. Processa a Martiniana, mučeníkov

„Čo dá človek za svoju dušu?“

(Mt16,26)

Bernardín Realini sa narodil 1. decembra 1530 v lombardskom meste Karpi patricijským rodičom, ktorých potomkovia boli kniežatá Este. O synáčikovi povedal otec: „Čo z nášho Bernardínka bude, neviem, ale, ak Boh dá, posluží nášmu rodu k ozdohe.“

Matka hovorovala malému Bernardínovi: „Dieťa, pamätaj, že pokladom človeka je nesmrteľná duša.“ Nejaký čas sa oddal trochu ľahkomyselnosti. Neskôr napísal o sebe: „I ja som začal chodiť zvodnými cestami, ale včas som sa spamätal.“

Študoval a stal sa znamenitým právnikom a neskôr starostom mesta Felizzana.

I on musel bojovať proti nepriateľovi vo vlastnom srdci. Niektorý z jeho príbuzných chcel Realinov rod pripraviť o časť dedičného majetku. Jeho navádzaním vypovedal jeden zo svedkov nespravodlivo. Realini sa s týmto svedkom stretol, robil mu výčitky a unáhlia sa, vytasil kord a udrel ho do tváre. Ale hneď ľutoval svoj prenáhlený čin, odprosil odporcu a od tej doby sa snažil krotiť svoju prchkú povahu.

Keď spoznal jezuitov, rozlúčil sa so svetom, vstúpil k nim a bol až do svojej smrti v koľaji v Lecce. Bolo mu rozkošou konať všedné práce, posluhovať v kuchyni, pomáhať vrátnikovi zametať. „Škoda,“ povzdychol si, „že tieto práce nemôžem robiť stále. K tým by som sa najlepšie hodil.“

Raz boli kňazi koľaje zhromaždení k porade; jednalo sa o tom, ak zmysel má isté miesto v pápežskom liste. Realini húževnate zastával svoj názor, podpierať ho mnohými dôvodmi. Ale hneď po konferencii sa zahanbil, odobral sa k predstavenému a žiadal, aby mohol na kolenách odprosiť spolubratov, že im dal pohoršenie svojou neumiernenosťou.

Sv. Róbert Bellarmin prišiel ako provinciál do koľaje v Lecce, a keď celá koľaj bola zhromaždená k jeho privítaniu, pýtal sa, kto z nich je Realini. Keď mu ho ukázali, padol pred ním na kolená, ale v tom okamihu padol tiež Realini na kolená pred Bellarminom. Všetci boli pohnutí vidiac, ako sa dvaja svätci pozdravovali.

Na nepriaznivé počasie sa nikdy nestáždžoval, ani v lete, ani v zime. Ako neduživý chodil podopierať sa o palicu. Ak šiel mestom, rodičia posielali svojich synáčikov s palicami, aby ju buď vymenili s Bernardínovou palicou, alebo aby sa jeho palice aspoň dotkli. Používali potom palice proti chorobám poverčivým spôsobom. Bernardín nevedel, kam smeruje táto hra, na pohľad nevinná. Kapucínsky kňaz Marcel du Prat raz kázal o tomto nešvare z kazateľnice hovoriac: „Mnohí ľudia odkladajú pokánie, až keď už je zle, potom volajú: Rýchlo! Bežte pre posvätné ostatky! Doneste trebárs palicu pátra Realiniho! Takto robia, namiesto toho, aby sa postarali o dušu.“

Veľkú sústrasť cítil P. Bernardín s božským Dieťaťom v jasličkách. Z lásky k nemu si vyprosil od predstaveným povolenie, aby mohol v zime chodiť len chatrne oblečený do kostola a trochu trpieť zimou.

Ako odmenu za túto obeť sa mu na Vianoce v roku 1608 zjavila Panna Mária a dala mu do rúk Dieťaťko.

3. marca 1610 Bernardín, ako už vechý osemdesiatročný starček, padol na pôstne kázanie na kamenných schodoch; zostal ležať bez seba, krv sa mu rinula z hlavy. Žil ešte šesť rokov. Pravda, dva mesiace trvalo, než vyviazol z nebezpečenstva, ale uzdravil sa. Stihla ho však nová rana. Oslepol. Nič na svete ho nezaujímalo viac, než Boh a posmrtný život. Prijímal často Pánovo Telo. Leccejskí obyvatelia ho stále navštevovali a chodili prosiť o radu a poučenie; každé jeho slovo im bolo vzácne.

Akonáhle sa rozniesla správa, že Realini umiera, všetko sa sprievodom hrnulo k chorému, urodzení, neurodzení, laici i kňazi, sám leccejský biskup. „Podme sa pozrieť,“ hovorili, „ako umiera svätý.“ Bernardín predniesol pozdrav: „Ó moja najsvätejšia Kráľovná,“ a zosnul tíško v Pánovi 2. júla 1616.

Cirkev sa v tento deň modlí: „Daj nám, Pane, na príhovor bl. Bernardína ducha pokory a lásky, toho istého Ducha, ktorým si ho ozdobil z neba a tak ho urobil výborným poslom svojej dobroty. Skrze Krista nášho Pána.“

3. júla

Lev II., pápež a vyznávač

Lev II spravoval Cirkev krátku dobu (682-683) po svätom Agathonovi, ktorý zomrel 10. januára 681. Pochádzal zo Sicílie. Vynikal vzdelaním v klasickej gréckej i latinskej literatúre a tiež v hudbe. Upravil cirkevné hymny a žalmový spev. Potvrdil uznesenie carihradskej synody (680-681). Preslávil sa ako otec sirôt a vdov a štedrý podporovateľ chudobných.

„Tak nech svieti vaše svetlo!“

(Mt5,16)

Otto sa narodil v roku 1062 šľachtickým, ale schudobneným rodičom vo Švábsku. Dokončiac svoje vzdelanie bol vysvätený za kňaza. Odišiel do Poľska a zriadil v Krakove latinskú školu, aby sa živil vyučovaním a výchovou mládencov. Naučil sa tam poľský jazyk a zdokonaľoval sa súkromným štúdiom vo vedách. Mladý muž Otto, pekného vzhľadu a krásnej tváre, vynikajúcou učenosťou a výrečnosťou onedlho nadobudol zvučné meno.

V roku 1102 cisár Henrich IV. ustanovil Otta biskupom v Bamberku. Otto sa podrobil, avšak zaumienil si, že sa vzdá biskupskej hodnosti, ak nedostane pápežské potvrdenie. Pápež ho neváhal potvrdiť v biskupskom úrade. I ako biskup žil striedmo; nikdy nepožíval vybrané a drahé pokrmy. Raz bola na stôl prinesená šťuka, draho kúpená. Odmietol ju hovoriac: „Nechcem za jediný deň utratiť toľko peňazí, som zdravý a uspokojím sa s kúskom chleba; rybu dajte chorým!“ Nosil prostý odev, zaplátaný; často si sám opravoval odev i obuv.

Raz k nemu prišiel španielsky mních Bernard a rozprával mu, že zvestoval Pomoranom kresťanskú vieru v apoštolskej chudobe a že Slovania ním pohrdali, hovoriac: „Boh celého sveta nemá poslov žobrákov.“ Po tomto rozhovore zatúžil k ním ísť sám Otto ako vierozvest. Šiel so skvostným sprievodom, oblečený do biskupského rúcha a prehovoril k ľudu slovanským jazykom takto: „Prišli sme k vám z ďalekej krajiny, aby ste poznali pravého Boha a aby sme vám priniesli blaho a spásu,“ a vykladal kresťanskú náuku. I dalo sa pokrstiť 7000 mužov a žien.

V Štetíne boli pohania k misionárom ľahostajní a hovorili: „Nechceme kresťanskú vieru. Vieme, že medzi kresťanmi je mnoho zlodejov a iných zločincov. U nás to nie je.“ Mali pravdu. O krádežiach nebolo u prímorských Slovanov ani reči. Ľud bol poctivý; divil sa, vidiac na misionárskych vozoch okované debne, opatrené zámkom a kľúčom a pýtal sa: „Načo tie zámky a kľúče?“

Otto sa snažil získať ľud v Štetíne vľúdnosťou. Prihováral sa za nich u poľského kráľa, aby im uľavil na poplatkoch. Naklonil si mládež a vyučoval ju. A keď sa posolstvo z Poľska vrátilo s priaznivou odpoveďou, dalo sa takmer všetko obyvateľstvo pokrstiť.

V roku 1125 sa Otto vydal na cestu do Bamberku; pastierska povinnosť ho volala do biskupského sídla. Cesta ho viedla opäť Prahou. V Prahe sa mu podarilo zmieriť umierajúce knieža Vladislava I. s jeho bratom Soběslavom.

Zakrátko však došla z Pomoran smutná správa. Pohanskí kňazi odvrátili ľud od Krista. Preto sa Otto vydal na druhú apoštolskú cestu. Získaval si ľud láskavosťou a štedrosťou. Na jeho žiadosť zvolal vojvoda Vratislav valný snem poslov miesta a popredných zemanov do Vinety na ostrove Uznojm a tu po dlhom a živom rokovaní urobili snemovníci tento nález: „Keďže sa už takmer celý svet pridá ku kresťanstvu, je zjavné, že veľký Pán Boh toto náboženstvo ukladá všetkým ľuďom, a tak majú i Pomorania povinnosť sa mu podrobiť.“

Po roku sa Otto vrátil do Bamberka; potom pôsobil na Pánovej vinici horlivo až do svojej smrti r. 1139. Sviatok 3. júla.

Štetínski pohania sa zdráhali prijať kresťanstvo namietajúc, že sa mnohí z kresťanských susedov dopúšťajú zločinov, ktoré oni pohania ani nepoznali. Ani netušíme, aký veľký vplyv na iných má náš príklad. Preto nás napomína sv. Peter: „Veďte život dobrý medzi pohanmi, aby v tom, v čom vám teraz utŕhajú ako zločincovi, pre vaše dobré skutky, pozorujúc ich velebili Boha v deň navštívenia.“ (1Pt2,12)

4. júla

Prokop, opát, český patrón
„Všetko robte na slávu Božiu!“
(1Kor10,31)

Sv. Prokop sa narodil okolo roku 985 v Chotouni pri meste Kouřim zemanským rodičom. Už v mladosti si zaumienil vstúpiť do duchovného stavu. Vtedy boli v Čechách kňazi latinského i slovanského obradu. Prokop sa rozhodol pre kňazstvo podľa slovanského spôsobu. Vzdelával sa na Vyšehrade v slovanskom písomníctve a zdá sa, že pobudol i nejakú dobu i slovanskom kláštore v Uhrách, aby sa utvrdil v znalosti slovanskej liturgie. Bolo vtedy zvykom, že horliví a osvedčení mnísi dostali povolenie žiť ako pustovníci osamote. Tiež Prokop pustovníčil. Zdá sa, že na Morave bol vysvätený za kňaza.

Po rokoch sa Prokop vrátil do svojej vlasti. V sázavských lesoch našiel príhodný útulok; na strmej skale nad Sázavou, na okraji jaskyne, do ktorej len skalnou trhlinou vnikalo svetlo, si zriadil chyžu a začal

čistiť les a obrábať pôdu. Okolo roku 1030 prišiel knieža Oldřich (1012-1037) s loveckou družinou do Posázavia, zbadal svätého pustovníka a spoznajúc jeho výnimočné vlastnosti, zvolil si ho za radcu a svedníka. Prokop s bolesťou pozoroval zánik slovanskej bohoslužby v Čechách. Preto chcel založiť kláštor, kde by sa konala slovanská liturgia a kde by sa vychovávali slovanskí kňazi a rehoľníci. Knieža Oldřich schválil jeho plány a sľúbil podporu. Prokop zhromaždil okolo seba iných slovanských kňazov a založil v roku 1030 v údolí rieky Sázavy pamätný kláštor a stal sa jeho opátom. Miloval svojich mníchov, ale tiež ich káral a trestal, ak bolo treba.

Raz slúžil v prítomnosti zástupu veriacich kňaz v kláštornej chráme spievanú svätú omšu, prednášajúc posvätné spevy hlasom tak strojeným, že bola okatá jeho snaha, aby získal pochvalu u ľudí. A skutočne ľudia hovorili, že spieval ako anjel. Svätému opátovi Prokopovi neušla táto márnivosť. I zvolal bratov a pred nimi pokarhal ješitného speváka takto: „Je nám to ľúto, milý brat, že ty, hľadajúc ľudskú chválu, pripravuješ sa o zásluhu z pokorného konania najsvätejšej obete, áno v nebezpečenstvo uvádzaš svoju dušu. Poznáš naše pravidlo, aby nikto nebol žiadostivý ľudskej chvály. Spieval si vraj ako nejaký anjel. Za to prijmi teraz šľahy prútom, aby ťa horkosť trestu vyľiečila z pachtenia po ľudskej chvále.“

Že sa sv. Prokop sám riadil zásadou: „Všetko pre Teba, ó Bože, všetko pre teba, a nič pre seba nechcem!“, poznávame z jeho blaženej smrti. Keď už svätec ležal v smrteľnej chorobe, prišiel k nemu akýsi chorľavý človek, ktorému bolo v kláštore poskytnuté týždenné pohostenie, aby ďakoval opátovi, chcúc sa vrátiť do svojho domova. Sv. Prokop by mu bol rád dal na cestu nejaký dar, ale rozdal už všetko, a tak mu povedal: „Zostaň v kláštore aspoň deň, zajtra si môžeš po mojej smrti odniesť môj plášť.“ Potom svätec, chystajúc sa na smrť, modlil sa za svojich duchovných synov a porúčal svoju dušu Bohu. Na druhý deň, zatiaľ čo mnisi konali Božie služby v chráme, modlil sa chorý opát na lôžku kňazské hodinky. Večer, končiac svoju pobožnosť, pocítil prudký záchvat choroby. I kázal prísť bratom, a keď sa plačúci dostavili k nemu, posilňoval ich útechou a napomínal ich ku svornosti i stálosti v dobrom. Vtom usnul svätou smrťou v Pánovi.

Chorý, ktorému svätec odkázal svoj plášť, akonáhle si ho obliekol, dosiahol úplne uzdravenie. Prokop zomrel v roku 1053.

5. júla

Cyrl a Metod, slovanskí apoštoli Sv. Anton Mária Zaccaria, vyznávač

Cyrl a Metod pochádzajú zo Solúna, macedónskeho mesta. Ich otec Lev bol vysoký vojenský hodnosťár. Mali 5 súrodencov. Najmladší Konštantín, neskôr nazvaný Cyrl, sa narodil v roku 827. Po štúdiách sa stal Konštantín knihovníkom pri chráme sv. Múdrosti.

V roku 851 poslal Omar, vládár Saracénov v Melite, do Carihradu tento odkaz: „Ak môžete zjavne vyložiť náuku o Božej Trojici, pošlite nám muža, ktorý nás o tom dokáže presvedčiť a prekonať.“ Tomuto pozvaniu sa nebolo možné vyhnúť, inak by tvrdí Saracéni povedali, že kresťania nedokážu hájiť svoju vieru. I povolal princ Michal Konštantína a povedal mu: „Počuješ, filozof, čo proti našej viere hovoria Agarjani? Ty, ako sluha Najsvätejšej Trojice, choď a vzopri sa im! Boh ti dá milosť a silu, aby si ich premohol ako Dávid Goliáša.“

Konštantín, znajúc arabský jazyk, šiel. Keď prišiel do Melity, spozoroval, že Agarjania pomalovali dvere kresťanov obrazmi diablov. Saracéni sa ho posmešne pýtali: „Vieš ty, čo tie obrazy znamenajú?“ Konštantín odpovedal vtipne: „Kde sú obrazy diablov zvonku, tam sú kresťania vo vnútri; kde obrazy diablov zvonku nie sú, tam sú bezpochyby diabli vnútri.“

Za učenej hádky o vieru namietali Agarjani, že medzi kresťanmi sú roztržky vo viere a že sa ich život nezrovnáva s kresťanskou vierou. Na to povedal Konštantín: „Náš Boh je ako morská hlbina. Mnohí, chciac Jeho bytosť vyskúmať, vydávajú sa na túto hlbinu; ale len tí, ktorí sú duchom silní, poznávajú Ho s Jeho milosťou a preplávajú sa šťastne vírom pochybností k pravde; ktorí sú však slabého rozumu, alebo sa plavia na ztrúchnivých koráboch porušenej vôle, tí sa utopia. Vaša mohamedánska viera je však ako úzky potôčik, ktorý môže každý pohodlne prekročiť. Váš Mohamed Vám neuložil nič ťažké, ale povolil vám oddať sa hnevu a telesným žiadostiam. Kristus inak; On pozdvihol človeka od zeme k nebesiam, a preto žiada od človeka ťažké veci, aby sa so sebazapieraním a premáhaním telesných chťičov približoval k anjelom.“

Keď sa potom Agarjani opovážili hovoriť rúhavo a potupne o Najsvätejšej Trojici, okríkol ich Konštantín a vyložil im toto tajomstvo slovami samého Mohameda, čím boli neveriaci nemálo zarazení.

Neskôr sa chválili Saracéni svojou domnelou učenosťou. Konštantín ich však zahanbil podobenstvom hovoriac: „Nejaký človek nabral z mora vodu a majúc ju v koženom mechu, chválil sa cudzincom, že takúto vodu nemá nikto. I prišiel k nemu muž z pomoria a povedal mu: ‚Blázon, nehanbiš sa chváliť sa týmto stuchnutým vakom? Čo tu vo vaku držiš, toho my máme celé more.‘ Tak i vy sa chváľte svojou troškou múdrosti, ktorú máte od nás.“

Títo sú naši otcovia!

Do Carihradu prišli poslovovia moravského kniežat'a Rastislava prosiť o vierozvestov. Povedali: „Naši ľudia odstúpili od pohanstva, ale nemáme učiteľa, ktorý by nám naším jazykom vyložil pravú kresťanskú vieru.“ Cisár zavola Konštantína a hovoril mu: „Viem, že si unavený, filozof, ale je potrebné, aby si šiel na Moravu, lebo nikto iný by nedokázal toto dielo tak dobre vykonať. Vezmi si so sebou brata Metoda, ste Solúnčania a viete dobre slovansky hovoriť.“ Konštantín sa ujal diela, utvoril písmo pre slovanský jazyk a začal prekladať Sväté Písmo a bohoslužobné knihy. A tak sa dali svätí bratia na cestu a horlivo hlásali pravdu Božiu na Morave. Ľud im dobre rozumel a priľnul k nim detinskou úctou a láskou ako ku svojim duchovným otcom. Za päť rokov sa stala Morava katolíckou.

Pápež Mikuláš I. (858-867) počujúc o blahodárnej činnosti svätých bratov, povolal ich do Ríma, aby tam doniesli ostatky sv. Klimenta, aby podali obvyklú správu o svojej misionárskej činnosti, vyžiadali si schválenie pre slovanský preklad posvätných kníh a aby prosili o povolenie slovanskej liturgie (bohoslužby).

Než došli do Ríma, pápež Mikuláš I. zomrel. Jeho nástupca Hadrián II. počujúc, že nesú ostatky sv. Klimenta, zaradoval sa a slávnym sprievodom ich uviedol do mesta. Pápež po zrelej úvahe schválil slovanské liturgické knihy; posvätil ich a položil v kostole Panny Márie Väčšej na oltár. Potom za jeho prítomnosti bola slúžená sv. omša v slovanskom jazyku. Nakoniec obaja bratia boli vysvätení na misionárskych biskupov.

Tu naraz Konštantín ochorel a cítiac blížiacu sa smrť, vstúpil do kláštora. Prijal tam meno Cyril. Na smrteľnej posteli dohovárал svojmu bratovi: „Hľa, brat! Až doteraz sme boli obaja zapriahnutí, ťahajúc jednu brázdou. A teraz ja padám a ukončujem svoj deň. Viem, že veľmi miluješ horu (t. j. olympský kláštor), ale nechci pre horu opustiť svoje učenie na Morave. Zostať pri tom dobrom ľude a vyučuj ho pravde Božej!“

Krížová cesta

Metod sa vrátil na Moravu sám. Bol menovaný za panonského arcibiskupa. Avšak jeho činnosti sa postavili na odpor veľké prekážky. Franskí biskupi si robili nároky na územie Moravy a Pannonie. Na ich rozkaz bol Metod zajatý, odvezený do Nemecka, uvrhnutý do tuhého žalára a tam bol držaný dva a pol roka. Metod sa odvolal k pápežovi Jánovi VIII, ten všetko vyšetril, vyslobodil Metoda a prísne potrestal previnilých biskupov.

Metod sa vrátil na Moravu. Radosť Moravanov bola obrovská, že im bol vrátený milovaný arcibiskup. V tej dobe (r. 874) pokrstil Metod českého vojvodu Bořivoja. Tým bol urobený veľký a rozhodný krok, aby bol všetok český národ obrátený na kresťanskú vieru. Bořivoj vzal so sebou do Čiech kňaza Pavla. Bořivojova manželka, kňažná Ludmila, priľnula ku Kristovi a zakrátko bol vybudovaný chrám na Levom Hradci a na Pražskom hrade.

Nemeckí biskupi však neprestávali strojiť úklady Metodovi. Ohovárali ho, že vraj nie je pravoverný, že vraj slúži sv. omšu v barbarskom jazyku, aby ľahšie ukryl svoje bludné učenie. Metod sa odobral na pozvanie pápeža Jána VIII. do Ríma a osvedčil presnú katolícku vieru; tiež presvedčil pápeža o prospešnosti slovanských obradov dokladajúc, že vďaka bohoslužbám v slovanskom jazyku kresťanská viera zapustila hlboké korene medzi Slovanmi. Pápež videl Metoda úplne pravoverného a písomne dovolil konať Božie bohoslužby v slovanskom jazyku.

Na žiadosť kniežat'a Svätopluka bol Nmec Viching vysvätený na nitrianskeho biskupa, avšak s rozkazom, aby bol vo všetkom podľa cirkevných zákonov poslušný svojmu arcibiskupovi Metodovi. Ale biskup Viching sa nad Metoda povyšoval, klamal, že má tajné rozkazy od pápeža, že vraj z pápežovej vôle je Metod postavený pod jeho dohľad. Metod bol nútený obrátiť sa na pápeža listom, ako sa veci majú. Pápež upokojil arcibiskupa a sľúbil, že vinníka potrestá. Tak svätému Metodovi nastali pokojné časy a mohol tri roky pokojne pokračovať vo svojom apoštolskom diele. Preložil Sväté Písmo, až na Machabejské knihy. Mal asi šesťdesiat rokov, keď na Velehrade zosnul v Pánovi 6. Apríla 885.

6. júla
Oktáva sv. apoštola Petra a Pavla
„Sme blázni pre Krista.“
(1Kor4,10)

Týmito slovami svätého Pavla tešil svojich druhov Anton Mária Zaccaria, keď sa im ľudia posmievali a keď ich i kňazi s kazateľnice nazvali „morom mesta“. Prečo boli tak nenávidení? Pretože chceli nasledovať Ježiša Krista v jeho pokore a chudobe.

Anton sa narodil koncom roku 1502 v bohatej rodine v Cremona. Matka ho nadmieru milovala a vychovala k zbožnosti a dobročinnosti. Stal sa lekárom, aby mohol ľuďom čo najviac pomáhať. Cez deň pracoval ako lekár, k večeru sa schádzal so svojimi priateľmi v kostolíku San Vitale a čítali si spoločne niečo z Nového Zákona. V neskorých nočných hodinách čítaval listy sv. Pavla a modlil sa k Duchu Svätému o správnu voľbu povolania.

Rozhodol sa pre kňazský stav. A hneď začal horlivo hlásať Božie slovo. Ľudia sa hrnuli na jeho kázania, lebo už štyridsať rokov boli duchovne zanedbaní. Vtedy kňazstvo nebolo naplnené Kristovým duchom. Hovorievalo sa: „Ak sa chceš dostať do pekla, stačí sa stať kňazom.“ Mladí ľudia túžili viac po tučnom zaopatrení než po spásu duší. Čo robiť? Verejne tupiť kňazov a vytykať im ich chyby? Anton poznal, že by to nebola správna cesta, rozhodol sa stať sa kňazom a príkladom obnoviť tento stav.

V roku 1530 prišiel do Milána a založil s niekoľkými priateľmi kongregáciu, v ktorej by žili v najprísnejšej chudobe podľa príkladu prvých kresťanov. Anton im dal len niekoľko krátkych pravidiel. Základ bol: pokora a sebazapieranie.

Boli podozrievaní z bludárstva, avšak inkvizítor Crivelli rozhodol, že Anton je pravoverný a že je „muž prísny a jednoduchý“. Pápež Pavol III. na to povedal: „Práve takýchto mužov potrebuje Cirkev; učencov a diplomatov má dosť.“ Dielo vzrastalo a neskôr pomáhalo svätému Karolovi Borromejskému k duchovnej obnove celého severného Talianska.

S apoštolskou horlivosťou sa dal Anton do práce na kazateľnici, v spovednici a v nemocniciach. Založil s grófkou Guastella rád „Anjelských panien svätého Pavla“, aby obnovil zvlažnelé ženské rády. Tiež pre manželov zriadil kongregáciu, aby ducha evanjelia zaviedol do rodín.

Kardinál Ridolfi ho povolal do Vicenzy, aby tam konal misie. Unavený a chorý sa vrátil, ale znovu sa dal na cestu, aby zmieril občanov v Guastalle. Na späťcestnej ceste ho zachvátila horúčka. Poslednými silami sa vliekol až do Cremony, kde zomrel 5. júla 1539.

7. júla
Veselý mučeník

Tomáš Morus (More) sa narodil v roku 1480 v Londýne. Jeho otec bol členom najvyššieho kráľovského súdu. Tomáš bol vzdelávaný v dome canterburského arcibiskupa Jána Mortona. Potom sa odobral na oxfordskú vysokú školu; študoval filozofiu, právo a bohoslovie. Nejaký čas študoval i v Lovani a v Paríži; vrátiac sa do svojej vlasti, oženil sa v roku 1506. Jeho manželka bola cnostná žena; mali štyri detičky, a keď manželka po šiestich rokoch šťastného manželstva zomrela, Tomáš sa oženil druhý raz s vdovou Alicou Neddletonovou. Tiež druhé manželstvo bolo šťastné.

Morus sa stal zmierovacím sudcom v Londýne. Kúpil si statok v dedine Chelsei a každý deň ráno po sv. omši sa plavil člnom do mesta konať svoju službu. Záhaľku nestrpel; všetci domáci usilovne pracovali. Deti sa mu vydarili. Najmilšia z nich mu bola dcéra Markéta; jej duch bol podobný jeho duchu. Bola otcovi nežne oddaná. Ona jediná vedela, ako sa prísne otec potajomky bičuje. Niet divu, že rodina Morova vzbudzovala obdiv vrstovníkov. Erazim Rotterdamský písal o nej svojmu priateľovi: „Rodina Morova – to je praktická škola kresťanského náboženstva.“

V roku 1529 bol Tomáš Morus menovaný za anglicého lordkancelára. Kráľ Henrich VIII. žiadal v Ríme, aby bol jeho sobáš s Katarínou prehlásený za neplatný, aby sa mohol oženiť s dvornou dámou Annou Boleynovou. Pápež Klement VII. rozhodol podľa práva, že Henrichov sobáš je platný a rozkázal kráľovi, aby zapudnú manželku opäť prijal, inak že prepadne cirkevnej kliatbe. Ale Henrich VIII. sa dal v roku 1533 s Annou Boleynovou zosobášiť. Toho istého roku (1533) zložil Tomáš Morus hodnosť anglického

lordkancelára. Svojím odchodom chcel naznačiť, že nemôže schvaľovať kráľove hriechne jednanie; chcel dosvedčiť svoje katolícke presvedčenie a oddanosť apoštolskej Stolicí. Tušil, že mu nastáva veľké utrpenie.

Keď mala byť Anna Boleynová korunovaná za anglickú kráľovnú, bol pozvaný na slávnosť i Tomáš Morus, ale odmietol. Kráľ sa v roku 1534 odtrhol od Ríma a dal sa od snemovne prehlásiť za hlavu anglickej cirkvi a biskupom bolo uložené, aby uznali kráľovu cirkevnú zvrchovanosť a aby prerušili všetok styk s apoštolskou Stolicou. Zároveň bolo ustanovené, aby bol prehlásený vlastizradcom a aby prepadol najťažším trestom každý, kto by proti tomuto zákonu slovom alebo skutkom jednal a kto by sa zdráhal na tento zákon prisahať.

Prisahať mali predovšetkým duchovní; z laikov jediný Tomáš Morus dostal obsielku, aby dňa 13. apríla 1534 vykonal prísahu. Morus prehlásil, že na zákon o poslušnosti prisahať bude, ale ako katolík, že celý zákon uznať nemôže a že nemôže uznať neplatnosť kráľovho prvého manželstva. Rovnako ako on odoprel prísahu na celý zákon zložiť: rochesterský biskup John Fisher a bývalý kráľov svedník Dr. Wilson. Všetci traja boli uvrhnutí do žalára v Towere. Manželka prišla za Tomášom prosiť, aby neničil šťastie svojej rodiny. „Ako dlho myslíš,“ pýtal sa jej „By som mohol ešte žiť?“ Odpovedala: „Zaiste aj dvadsať rokov.“ „Bláznivá, keby si bola povedala tisíc rokov, bolo by to zvodné slovo; a predsa by to bola hlúposť i pre tisíc rokov stratiť blaženú večnosť.“ Morovi boli vzaté knihy i písacie potreby, aby sa nimi nemohol tešiť. Tiež bola rozširovaná povesť, že vraj biskup Fisher vykonal predpísanú prísahu. Bolo to klamstvo. Tomáš neveril a povedal: „Neverím, a i keby on prisahal, ja prisahať nebudem.“

Keď teda Tomáš Morus odoprel vykonať predpísanú prísahu, bol vedený na súd. Porotcovia ho odsúdili na smrť, aby bol rozštvrtený a aby jeho hlava bola vystavená na moste. Pokojne vypočul Tomáš nespravodlivý rozsudok a povedal: „Čítame vo Svätom Písme, že Šavol súhlasil s tými, ktorý kameňovali Štefana. Teraz sú však obaja, Pavol i Štefan, priateľmi na nebesiach. Vy ma dnes odsudzujete na smrť, ale dúfam a modlím sa, aby sme sa na večnosti spoločne stretli.“

Zo žalára poslal Tomáš Morus dcére posledný list na rozlúčku. Písal: „Pokladám sa za šťastného, že mám umrieť v oktáve sviatku svätých Petra a Pavla.“ List písal uhlím. Ten istý deň mu bolo oznámené, že mu kráľ milostivo zmenil trest rozštvrtenia na trest s'atím. Tomáš na to povedal: „Ďakujem vám kráľ za túto milosť,“ a dodal žartom: „a prosím Boha, aby všetkých mojich priateľov uchránil od takýchto dôkazov dobrotivosti.“ I pripravoval sa na kresťanskú smrť.

Dňa 6. júla 1535 bol vedený na popravisko. Na mieste popravy narýchlo postavili lešenie. Hýbalo sa, keď Morus postavil nohu na rebrík. Aby mal pevné postavenie, položil svoju ruku na katovo rameno a hovoril: „Prosím vás, pane, pomôžte, aby som sa bez pohromy dostal hore, o zostup dole sa už sám postarám.“ Keď bol hore, pozeral svojím jasným a dobrotivým okom na okolostojaci zástup ľudu a zvolal: „Bratia, beriem vás za svedkov, že umieram vo viere svätej katolíckej Cirkvi a ako verný Boží a kráľov služobník.“ Potom pokľakol a modlil sa žalm: „Zmiluj sa nado mnou, Bože!“ Keď povstal, pristúpil k nemu popravujúci kat a prosil o odpustenie. Morus ho pobozkal a hovoril: „Ty mi dnes preukážeš najväčšie dobrodenie, aké človek môže preukázať svojmu spolubratovi. Preto nebuď vzrušený a neboj sa vykonať svoj úrad! Ale môj krk je skutočne krátky. Preto sa snaž, aby si neľal mimo a tak nepoškodil svoje meno.“ Popravujúci kat mu chcel zaviazať oči. „To si urobím sám,“ povedal Morus a zaviazal si ich šatkou, ktorú si sám priniesol. Potom pokľakol a položil hlavu na klát. Už uchoпил kat sekeru, keď Morus dával znamenie, aby ešte počkal. Morus odhrnul bradu nabok a hovoril: „Ten iste nespáchal velezradu.“ Potom položil hlavu na klát a bol s'atý.

8. júla

Alžbeta, voda a kráľovná

„Čím kto hreší, tým býva potrestaný.“

(Múdr11,17)

Izabella (Alžbeta, Bohuslava) sa narodila v roku 1271. Jej rodičia boli Pedro III., aragonský kráľ, a Konstancia, rodená sicílska princezná. Na krste jej bolo dané meno sv. Alžbety Durynskej. Namiesto Alžbeta hovoria Španieli Izabella. Vydala sa za portugalského kráľa Dionysia. Avšak i na kráľovskom tróne zostala ženou zbožnou a dobrotivou. Bola striedma, nikdy nepožívala víno hovoriac: „Nikde nie je treba viac sa zapierať ako na kráľovskom dvore, lebo tam sa najviac budia náruživosti.“

Kráľ Dionys bol síce spravodlivým vladárom, ale nebol dobrým a verným manželom. Žil ľahkomyselne a neviazane. I toto príkorie znášala s trpezlivosťou a obetavou láskou. Zvlášť k chudobným mala srdce matky. Zvolila si za almužníka panoša zbožného a poctivého, ktorého úlohou bolo potraviny, šaty a peniaze roznášať tajne po domoch chudobných a chorých. Iný panoš zo závidosti obvinil kráľovnú u kráľa, že mu je neverná a že žije s almužníkom v hriechu. Kráľ hneď ohováranu uveril a vzbĺkol pomstou, že potrestá almužníka krutou smrťou. Šiel ku kráľovskej vápenke, pokynul tamojšiemu správcovi a prísne mu rozkázal: „Panoša, ktorého sem zajtra ráno pošlem s otázkou, či je už kráľov rozkaz vykonaný, dáš bez milosrdenstva chytiť a uvrhnúť do žeravej pece.“

Na druhý deň ráno poslal kráľ bohabojného almužníka k správcovi vápenky s dohovorenou otázkou. Ale čo sa nestalo? Uberajúc sa k vápenke započul cestou hlas zvona zvoniaceho na sv. omšu. Zbožný panoš nemohol odolať mocnému volaniu svojho srdca a vstúpil do svätyne. Nebolo tam ani kostolníka ani miništranta, preto sa rozhodol prisluhovať kňazovi pri najsvätejšej obeti. Po sv. omši pokľakol a ešte sa vrúčne pomodlil.

Medzitým panoš, ktorý ho neprávom obvinil, nemohol sa už dočkať, či je almužník mŕtvy, preto sa sám ponáhlal k vápenke a pýtal sa, či je už kráľov rozkaz vykonaný. Sotva však vyslovil tieto slová, bol chytený a uvrhnutý do ohňa.

Krátko nato prišiel panoš-almužník a pýtal sa, či je už kráľov rozkaz vykonaný. Správca so surovým úsmevom ukázal na oheň a povedal: „Už je tam; stalo sa, ako kráľ nariadil!“ Almužník nerozumel tým slovám a vrátil sa ku kráľovi, aby mu odkázal záhadnú odpoveď. Kráľ ustrnul hrôzou, keď videl almužníka živého a zdravého a dozvedel sa, čo sa stalo. Spoznal, že Boh sám súdil a potrestal opovážlivého ohovárača. A práve týmto hrozným Božím súdom, ako i trpezlivosťou a tichosťou svojej manželky, bol kráľ napokon obrátený a napravil svoj život.

Po jeho smrti ovdovelá Izabella odložila kráľovské rúcha a vydala sa na púť do Compostelly. Vrátiac sa vstúpila do kláštora klarisiek v Koimre a žila tam ešte desať rokov v odlúčenosti, konajúc skutky pobožnosti a milosrdenstva. Ešte raz vyšla z kláštora, aby zjedнала mier medzi bojujúcimi. Jej syn, portugalský kráľ Alfonz IV., sa chystal bojovať s jej vnukom, kastilským kráľom Alfonzom XI. Podarilo sa jej zabrániť vojne. Ale cestou sa nachladila, dostala horúčku a po prijatí útechy svätého náboženstva, zomrela 4. júla 1336.

9. júla

„Tam sa chvejú strachom, kde sa bát netreba.“

(Ž 53,6)

Vavrínek z Brindisu sa narodil v roku 1559 v Brindisi v Kalábrii a pri krste dostal meno Július. Zaumienil si, že vstúpi do najchudobnejšej družiny rádu sv. Františka, totiž do kapucínskeho rádu. Ale na mladého novica Vavrínca prišla hneď spočiatku ťažká skúška. Ochorel na pľúcnu chorobu, chodil po kláštore bledý, vychudnutý a pokašľoval; predstavení ho zamýšľali prepustiť, lebo ešte nezložil rehoľné sľuby. Ale časom sa zotavil a bol vysvätený na kňaza. Kázal v Padove a vo Verone s takým úspechom, že sa ľud za ním hrrul v zástupoch a že si mnohé mestá žiadali počuť jeho duchovné reči a prednášky.

Je podivuhodné, koľko krajín precestoval tento chudobný, chorľavý kapucín a koľko vykonal pre celú Európu!

Bol poslaný aj do Čiech, lebo pražský arcibiskup Zbyněk Berka z Dubé i cisár Rudolf II. si priali, aby bol kapucínsky rád zavedený tiež do Čiech.

Vavrínek sa dal teda na cestu; putoval v roku 1599 so svojimi sprievodcami bosý, v hrubom odeve, strádjúc vo veciach najpotrebnejších. Ako dočasné bydlisko dostal v nemocnici križovníkov s červenou hviezdou, ktorej veľmajstrom bol arcibiskup.

Protestanti však hľadeli na nových rehoľníkov s nevôľou. Hvezdár Tycho de Brahe, protestant, prehlásil, že zvonenie u kapucínov ho ruší pri práci; ba nahovoril poverčivému cisárovi myšlienku, že vraj mu kapucíni striehnu na život; cisársky komorník Makovský, tiež protestant, mienil, že cisárovi záchvaty pochádzajú od modlitieb kapucínov. Cisár uveril týmto ohováraniam a zvolal: „Nech kapucíni odtiaľto ihneď odídu!“ Vavrínek mal kázanie na rozlúčku. Na toto kázanie prišli takmer všetci dvorania, medzi ktorými bolo i niekoľko protestantov. Horlivý kazateľ pripomínal poslucháčom pravdy, ktoré počuli z jeho úst, a vyzýval ich, aby ich životom dosvedčovali. Končil slovami: „Zajtra sa vydáme na cestu do Ríma, odkiaľ nás na

cisárovu prosbu do tohto mesta poslal pápež. Odtiaľ sme prišli s krížom a palicou, a to je aj všetko, čo si odtiaľto so sebou vezmeme. Keby nám už nebolo popriate uvidieť cisára, prosíme vás, aby ste mu povedali, že nikdy neprestaneme vrúcnyimi modlitbami zvolávať na neho a jeho ríšu Božie požehnanie.“ Tieto slová sa dozvedel cisár ešte ten istý deň. Zamyslel sa a povedal: „Vavrinec je pravý apoštol. Nepôjde odtiaľto.“ Tak Vavrinec i jeho sprievodcovia zostali v Prahe.

V roku 1602 sa Vavrinec odobral do Ríma na voľbu rádového generála. Bol za neho zvolený on sám. Na žiadosť cisára Rudolfa II. sa vrátil do Prahy. Naučil sa dobre český jazyk, aby mohol kázať ľudu. Vtedy práve prišiel do Prahy akýsi luteránsky kazateľ až z Dánska; ten hájil medzi iným, že dobré skutky netreba, že to dokáže so Sv. Písma v pôvodnom jazyku. Vavrinec vyvrátil jeho náuku a povedal: „Tu je Sv. Písmo v pôvodnom znení. Vezmite tieto knihy a doneste ich tomu kazateľovi a ručím vám, že nie je schopný ani ich čítať, nieto im ešte rozumieť.“ Niektorí z poslucháčov tak urobili, ale keď prišli s knihami do bytu kazateľa, ten im zmizol z mesta.

Z Prahy cestoval Vavrinec do Španielska, odtiaľ do Portugalska, kde v meste Lisabon zomrel 22. júla 1619. Sviatok 7. júla.

10. júla

Sedem bratov mučeníkov Sv. Rufina a Sekundy, panny a mučeniec Život a smrť

Felicita žila v Ríme za panovania Marka Aurélia (161-180). Ovdovejúc odložila nádherné rúcho a zaslúbila sa Bohu čistotou, trvala na modlitbách a dávala kresťanom i pohanom tak dobrý príklad svätého života, že mnohí pohania vidiac jej cnosti, zamilovali si Kristovu vieru a vstúpili do Cirkvi.

Svojich sedem synov vychovávala s najväčšou starostlivosťou v bázni a láske Božej. Mnoho im rozprávala o hrdinskej statočnosti a mučeníkov a dodávala: „Aká by som bola šťastná, vidiac vás z lásky ku Kristovi krv i život obetovať! Akými blaženými by ste sa tým stali i vy naveky!“

Pohanskí kňazi vidiac, že Felicita i jej synovia svojím správaním pohli mnoho Rimanov, že sa zriekli pohanstva, obžalovali matku u cisára: „Táto vdova sa rúha našim bohom na ujmu tvojho blaha. Naši bohovia sa preto hnevajú a nedajú sa uzmierniť pokiaľ sa im tá žena nebude klaňať.“ I rozkázal cisár súdnemu Publiovi, aby vdovu odvrátil od kresťanstva. Ten povolal vznešenú pani k sebe a dohovárať jej. Ona však odpovedala: „Mám Ducha Svätého, ktorý nedopustí, aby ma diabol premohol. Som si istá, že ťa prekonám už zaživa; ak ma však usmrtil, bude moje víťazstvo ešte slávnejšie.“ Takúto reč sudca nečakal a povedal nahnevane: „Biedna žena, ak ti je smrť vítaná, šetri aspoň život svojich detí.“ Felicita odvetila: „Moje deti budú živé, ak nebudú obetovať modlám, ak by sa však takého zločinu dopustili, prepadnú večnej smrti.“

Na druhý deň bola so svojimi synmi predvolaná pred súdnu stolicu. Tam matka posilňovala synov slovami: „Milé detičky, pozrite hore k nebesiam, tam vás očakáva Kristus, aby vám dal korunu slávy. On svoju krv preliat za vás, nuž obetujte i vy svoju krv ku Jeho cti a sláve! Nedbajte na muky a myslíte na radosť, ktorú vám Boh sľúbil v nebi. Bojujte statočne za svoje duše a zostaňte verní v Kristovej láske!“

Tu zvolal Publius nahnevane: „Ty sa opovažuješ predo mnou pobádať svojich synov, aby pohrdali cisárskymi zákonmi?“ I kázal ju vyfackať. Potom sa dal prehovárať synov. Najprv bol zavolaný Januar. Sudca mu povedal: „Buď múdrejší a poslúchni cisára, inak ťa dám zbičovať a usmrtiť.“ Avšak Januar odpovedal: „Tvoja rada je pochabá. Moja matka hovorila múdro. Nebojím sa bičovania ani smrti, lebo múdrosť Božia mi pomôže, aby som to všetko šťastne prestal.“ Po tých slovách bol zbičovaný a uvrhnutý do žalára.

Potom bol pred súd postavený Felix, ktorý hovoril k sudcovi takto: „Nedomnievaj sa, že snád' ja, či niektorí z mojich bratov ustúpime od lásky nášho Pána Ježiša Krista. Naša viera sa nevyvráti ani ranami ani smrťou.“ Podobne odpovedali i ostatní bratia na všetko sudcovo lichotenie i hrozby.

Filip vyzvaný, aby obetoval všemohúcim bohom, povedal: „Tí bohovia nie sú všemohúci, sú to len biedne a márne modly bez citu, a kto im obetuje, je v nebezpečenstve, že stratí život večný.“

K Silvanovi prehovoril sudca: „Vidím, že ste sa dohodli so svojou matkou, že budete pohrdáť cisárskymi zákonmi a spoločne zahyniete.“ Silvan odvetil: „Keby sme sa báli zahynutia časného, upadli by sme do zahynutia večného. Ale my vieme, aká veľká odmena je pripravená spravodlivým a aký veľký trest čaká hriešnikov, a preto pohrdame ľudskými zákonmi, aby sme mohli tým dokonalejšie zachovať Božie

zákony. Kto pohŕda modlami a slúži všemohúcemu Bohu, nájde život večný; ale kto sa klania zlým duchom, zahynie a bude s nimi vo večnom ohni.“

Alexander odmietol sudcovo lichotenie takto: „Som Kristov služobník. Vyznávam ho jazykom, nosím ho v srdci a klaniam sa mu bez ustania. Moja mladosť má skúsenosť starcov, pretože sa klaniam jedinému Bohu a viem, že tvoje modly zahynú i s tými, ktorí im slúžia.“

Napokon došlo i na dvoch najmladších bratov. Publius sa nazdával, že aspoň týchto pacholčkov odvráti od Krista, a povedal Vitálovi: „Snád' aspoň ty si žiadaš zostať nažive a ujsť pred záhubou.“ Ale Vitális mu odvetil: „Práve preto, že chcem byť živý, klaniam sa pravému Bohu a nie zlým duchom.“ Zostával teda jediný Marciál, ktorý obávajúc sa, že pre svoju mladosť zostane ušetrený, zvolal: „Som kresťan a zavrhum modly ako moji bratia. Ktokoľvek, kto neuznáva, že Kristus je pravý Boh, bude uvrhnutý do večného ohňa.“

Rok ich smrti je 150 alebo 175. Sviatok sv. Felicity je 23. novembra.

11. júla

Pius I., pápež a mučeník

Pius I. spravoval Cirkev v rokoch 140-155. Pred nastúpením na Petrov stolec bol členom kňazského rímskeho zboru. Ustanovil, aby sa pamiatka vzkriesenia Pána slávila vždy v nedeľu (proti zvyku ázijských kresťanov, ktorí slávili Veľkú noc vždy 14. nisanu podľa židovského kalendára). Táto otázka bola ešte i neskoršie príčinou sporov. Mnoho starostí spôsobili Piovi I. bludárski blúznivci Valentín, Marcion a Cerint. Pius I. bol bratom spisovateľa významného starokresťanského diela „Pastier“. Je to prvá kresťanská mravouka. Spisovateľ (ktorý si dáva meno Hermas) horlí za obnovu kresťanského života pokáním. Hermasov spis, ktorý bol v kresťanskom stredoveku vo veľkej vážnosti, je dôrazným sputovaním svedomia kresťanstva v polovici 2. storočia. Kára nedokonalosti, vyžadujúce polepšenie. Ukazuje, že v 2. storočí neboli v Cirkvi samí svätí, spolu však dosvedčuje, že svätých bola väčšina. („Väčšina veriacich zostáva však verná kresťanským sľubom a je mnoho všetkej chvály hodných.“) Ako sa staral o Cirkev, ukazuje jeho list biskupovi Justovi vo Vienne: „Navštevuj vyznávačov v žalároch, aby žiadny z nich neochabol vo viere... Ku kňazom a diakonom sa nechovaj ako pán, ale ako brat a služobník Krista. Podporuj veriacich svojou vlastnou svätosťou.“

Sv. Pius I. zomrel okolo roku 155, podľa rímskeho martyrológia ako mučeník.

12. júla

Sv. Ján Gualbertus, opát Odpusť nám, ako i my odpúšťame! (Mt6,12)

Sv. Ján Gualbert sa narodil okolo roku 995 vo Florencii. Jeho otec bol vojakom a vychovával syna pre vojenský stav. Ján bol citľavý a trávil mladý vek v rozmarnostiach.

Jeho jediný brat Hugo bol istým šľachticom zavraždený. Ján prisahal, že pomstí svojho brata. Raz – bol práve Veľký piatok – išiel v sprievode ozbrojeného služobníctva do mesta a tu sa náhle stretol s hľadaným vrahom. Ján, keď ho uvidel, vzplanul pomstychtivosťou a tasil meč, aby nepriateľa zabil. Ten bol bezbranný a nemohol uniknúť; i pokľakol, zložil ruky krížom na prsia a povedal: „Ak som vrahom ja, nedopúšť sa vraždy aj ty! V návale vášne som preliat nevinnú krv, spomeň si však, že Ježiš Kristus dnešný deň umierajúci za všetkých ľudí sa modlil na kríži za svojich vrahov, a tak odpusť i ty a nechaj ma nažive!“ Ján sa zachvel a bojoval ťažký vnútorný boj, až zvíťazila láska k Pánu Ježišovi. Podal kľáčiacemu pravicu a dal mu bozk pokoja hovoriac: „O čo ma prosíš v mene Ukrižovaného, to ti dnes nesmiem odoprieť. Odpúšťam ti. Choď a modli sa za mňa, aby Boh i mne odpustil.“ A poženúť koňa, rýchlo odišiel.

Cestou sa Ján zamyslel a spomínal na množstvo hriechov, ktorými až doteraz Boha urážal, a jeho srdca sa zmocnila veľká úzkosť. Zároveň však cítil v duši sladkú útechu z toho, že odpustiac nepriateľovi vykonal šľachetný skutok. Zastavil sa pri chráme sv. Miniata, vstúpil dovnútra a pokľaknúc pred krížom sa vrúcne modlil. Jeho srdce sa naplnilo nebeským mierom a duša dotknutá Božou milosťou sa rozplývala ľútosťou. Bolo mu, akoby mu Spasiteľ z kríža kývol, a počul slová: „Odpusťte a bude vám odpustené!“

Zaumienil si, že dá zbohom svetu a zasväti celý svoj život Bohu. Žiadal opáta toho kláštora, aby ho prijal za brata. Na usilovné prosby bol prijatý na skúšku. Keď sa Jánov otec dozvedel, kde prebýva jeho syn,

rozhneval sa a prišiel bez meškania do kláštora, aby ho násilím odviedol. Ale Ján sa skryl, pretože sa nechcel stretnúť s rozhnevaným otcom. Opát vyrozprával otcovi všetko, čo sa prihodilo, a bol ochotný mu Jána vydať. Ten sa však medzitým ponáhlal do chrámu, odložil svoj svetský odev, kdesi vzal starý mníšsky odev, obliekol sa do neho, ostrihal si vlasy, postavil sa na chóre do rady mníchov a takto očakával svojho otca. Otec, uvidiac syna oblečeného do mníšskeho odevu, div si nezúfal. Keď však vypočul celý priebeh jeho vnútornej premeny, zmieril sa a dovolil mu napokon, aby zostal v kláštore.

Ján začal žiť novým životom; potláčal svoje zlé náklonnosti a cvičil sa v poslušnosti a pokore. Časom mu však bola kláštorná kázeň príliš mierna, preto odišiel ku kamaldolským pustovníkom a žil s nimi niekoľko rokov. V roku 1038 si však našiel miesto, kde by mohol slúžiť Bohu v ústraní. To miesto bolo vzdialené pol dňa cesty od Florencie a nazývalo sa „Vallombrosa“, t. j. „Tienisté údolie“, pretože tam rástlo mnoho košatých stromov. Ján si zamiloval toto tiché údolie a keď sa k nemu pridružili iní pustovníci, vybudoval kostolíček a okolo neho chyžky. Dal svojim druhom prísne pravidlá, aby zachovávali mlčanlivosť, aby sa umŕtvovali, aby napríklad ani za najväčšieho tepla, okrem obeda, nehasili smäd dúškom vody, aby bol každý i najmenší priestupok trestaný bičovaním. Ján zachovával presne dané pravidlá; avšak keď niekoľkokrát omdlel od slabosti, zistil, že rehoľa prísnu strohosťou znemožňuje pokrok v duchovnom živote, a nezostávalo mu iné, než aby svoje predpisy zmiernil.

Ján neprijal nikoho, dokiaľ sa prísnu skúškou nepresvedčil, či je žiadateľ schopný a ochotný zachovávať rehoľné pravidlá. Sám predchádzal dobrým príkladom svojich žiakov; dbal, aby bola v kláštore prísna kázeň. Raz sa dozvedel, že istý kláštor, jemu podriadený, prijal bohatého mladíka, ktorý si nevšimol chudobných príbuzných a odkázal celý svoj majetok tomuto kláštoru. Ján roztrhal darovaciu listinu a varoval mníchov pred ziskuchtivosťou. Inde vystavali vallombroskí mnísi nádherný kláštor; Ján to opätovi vytkol hovoriac „Vynaložili ste na svoju stavbu mnoho peňazí, ktoré mali byť radšej darované chudobným na podporu. To nemôže a nesmie byť, aby pokorní rehoľníci bývali ako vzácní páni.“ Tak sa staral Ján Gualbert o všetky svoje kláštory. Neskôr ochorel v Passignane a napomínajúc mníchov k láske a svornosti zomrel v roku 1073.

13. júla

Sv. Anaklét, pápež a mučeník

Kletus (Anaklét) pochádzal z Ríma a bol žiakom svätých apoštolov. Od svätého Petra bol vraj posvätený spolu s Linom a Klementom na biskupa a pôsobil najprv medzi kresťanmi rímskych predmestí. Pápežský úrad prijal vraj na naliehanie významného rímskeho kresťana a príbuzného svojho nástupcu svätého Klementa. Nad hrobom svätého Petra zriadil pomník. Vedľa hrobu sv. Petra zriadil vraj hrobku pre ďalších rímskych biskupov. Riadil Cirkev za cisára Vespasiána, Títa a Domitiána (77-88). Za neho vniklo kresťanstvo i do šľachtických rímskych rodín (Pomponiov, Aciliov a Flaviiov). Za Domitiána vypuklo nové prenasledovanie, ktorému padol za obeť mučeníckou smrťou i svätý Anaklét asi v roku 88.

„Boh sa vysmievať nedá.“

(Gal6,7)

Sv. Eugen bol biskupom v Karthagine; vynikal zbožnosťou, múdrosťou a opatrnosťou. Staral sa o to, aby zahojil rany, ktoré boli divými Vandalmi mestu zasadené. Predovšetkým pomáhal ožobračenému ľudu hmotne. Rozdával peniaze, šatstvo a potraviny vdovám a sirotám, chorým a všetkým núdznym. Nikto nevedel, odkiaľ Eugen tie dary berie. Ba on sám to často nevedel. Lebo dobrodinci mu prinášali príspevky pre chudobných nielen verejne, ale i potajomky; vediac, že Eugen všetko rozdá potrebným. Z toho požíval veľkú lásku u katolíkov; ale tiež ariánski Vandali ho ctili a chodili do katolíckeho chrámu, aby počuli Eugenovú príhovory. Preto ariánski duchovní Eugena nenávideli.

V Kartagine žil slepý muž Félix, ktorého poznal v meste každý. V noci pred sviatkom Zjavenia Pána sa mu zdalo, akoby ho niekto napomínal, aby šiel do kostola, kde biskup Eugen svätí krstnú vodu, že ho má poprosiť, aby sa ho dotkol a tak že začne vidieť. Slepec sa domnieval, že je to len sen; keď však počul toto napomenutie druhý raz a tretí raz, poslúchol a dal sa zaviesť do chrámu. Vykladal biskupovi, čo sa mu zdalo, a prosil ho, aby mu vrátil zrak. Biskup však odpovedal: „Odíd' odo mňa, brat, lebo ja so nehodný hriešnik!“ Slepec ho však neprestal prosiť: „Vráť mi zrak, ako Pán prikázal!“ Eugen začal svätiť vodu, a keď bola voda

posvätená, obrátil sa k slepému a povedal mu: „Brat Félix, už som ti povedal, že som hriešny človek; avšak Ten, čo ťa navštívil, nech ti urobí podľa tvojej viery a vráti ti zrak!“ Zároveň urobil na jeho očiach znamenie svätého kríža a v okamihu začal slepec vidieť. O tomto zázraku sa hovorilo v celom meste a mnohí ariáni sa vracali do Cirkvi. I ariánsky kráľ Hunerich sa o tom dozvedel a dal zavolať biskupa, aby mu rozprával, ako sa to udialo. Ariánski biskupi však tvrdili, že Eugen urobil tento zázrak čarodejstvom.

Jeden z Hunerichových nástupcov žiadal, aby katolícky biskup Eugen a ariánsky biskup Kyrila urobili verejnú hádku o viere. Kyrila počul o tomto zázraku svätého biskupa Eugena, a aby na poslucháčov viac pôsobil, podplatil jedného človeka a prehovoril ho, aby sa robil, akoby bol slepý; keď potom na neho vložil ruky, aby povedal, že bol uzdravený. Deň verejnej dišputy sa priblížil. Eugen vyvrátil všetky ariánske bludy. Bludár Kyrila chcel na prítomných poslucháčov, keďže ich nemohol presvedčiť slovom, pôsobiť zdanlivým zázrakom. Povolal onoho človeka a vložil na neho ruky. Čo sa však stalo? V tom okamihu tento človek oslepol a cítil tak hroznú bolesť, že hneď verejne vyznal, k čomu ho Kyrila zvedol; prehlásil, že sa zrieka ariánskeho bludu a chce sa vrátiť do katolíckej Cirkvi. V prítomnosti ariánov, ktorí popierali tajomstvo Najsvätejšej Trojice, urobil Eugen nad slepcom kríž a povedal: „Nech sa tvoje oči otvoria v mene Otca i Syna i Duchu Svätého, v mene jedného Boha v troch osobách.“ Na tieto slová prestali bolesti a slepému sa opäť vrátil zrak.

Nato ariánsky biskup pošval kráľa Hunericha proti Eugenovi. Kráľ rozkázal Eugenovi, aby do svojho chrámu nepúšťal nikoho, kto nosí vandalský kroj. Eugen odpovedal: „Dom Boží je každému človekovi otvorený a nemôžem z neho nikoho vyháňať.“ Kráľ dal postaviť pri chrámových dverách strážu, aby každému návštevníkovi chrámu, oblečenému po vandalsky, zabránili vstúpiť spôsobom skutočne ukrutným. Títo hrozni strážcovia uchopili Vandala, či muža alebo ženu, tyčou so zahnutým ostrým bodcom za hlavu a odtiahli ho násilím od chrámu.

Biskup Eugen bol vyhostený do Tamallumy, na kraj púšte, a odovzdaný ariánskemu biskupovi na opatrovanie. Ariánsky biskup zavrel Eugena do špinavej diery, a v tomto tmavom, vlhkom väzení Eugen ochorel na reumu; znášal veľké bolesti, nemohol sa ani hýbať ani prehovoriť, majúc ochrnutý jazyk. Až počas Hunerichovho nástupcu Gunthamunda sa mohol Eugen vrátiť do Karthaginy. Avšak Gunthamundov nástupca Thrasimund poslal Eugena do vyhnanstva do Gallie. Tak rýchlo bol vykonaný tento rozkaz, že Eugen ani nemal kedy, aby sa rozlúčil so svojimi veriacimi. Preto im napísal list na rozlúčku, dýchajúci apoštolskou horlivosťou a láskou. Usadil sa v Gallii pri hrobe sv. mučeníka Amaranda na rieke Tarna v Languedocu. Zomrel okolo roku 550.

14. júla

Bonaventúra, biskup, vyznávač a cirkevný učiteľ

Bonaventúra sa volal rodným a krstným menom Ján; narodil sa v roku 1221 v Bagnarei pri Viterbe v Toskánsku. Otec sa volal Ján Fianza, matka Mária, rodená Bitelli. Synáčik nebezpečne ochorel, a keď lekári nedokázali pomôcť, matka sľúbila, že ak sa chlapec uzdraví, vychová ho pre rád Menších bratov.

Ján sa uzdravil a vstúpil do rádu Menších bratov. Študoval v Paríži, kde bol jeho učiteľom Alexander Haleský. V roku 1255 bol Bonaventúra ustanovený za učiteľa na vysokých parížskych školách. Svojim poslucháčom doporučoval popri vede i rozjímavý život, aby prijímanie vznešených právd bolo oživované náboženským citom; rozum i srdce, vedu i zbožnosť sa snažil uviesť do dokonalého súladu. Raz sa ho Tomáš Akvinský pýtal, že z ktorých kníh čerpá svoje hlboké myšlienky. Bonaventúra ukázal na obraz Ukrižovaného a povedal: „**Tu je moja knižnica, v ktorej som sa naučil všetkému, čo viem.**“ Pre lahodnú myseľ a pre nepoškvrnenú čistotu srdca bol Bonaventúra nazývaný „serafínskym učiteľom.“

Keď pápež Gregor X. zvolal v roku 1274 do Lyonu všeobecný cirkevný snem, prial si, aby sa Bonaventúra zúčastnil snemu a aby bol pápežovi radou a pomocou v dôležitých veciach. Predsedal poradám na pápežovom mieste a riadil celé jednanie. Štyri mesiace potom zosnul v Pánovi; bolo to 15. júla 1274. Bonaventúra patrí medzi šiestich veľkých latinských cirkevných učiteľov.

„Pomocnica kresťanov, oroduj za nás!“

Keď sa Hroznata sa narodil (asi v roku 1160), zdalo sa, že novorodené dieťa je mŕtve. I obetovala matka Dobroslava na radu jednej ženy dieťa Ježišovi Kristovi a Panne Márii. A hľa, hneď po modlitbe dalo

novorodiatko plačom znamenie života a stuhnuté telo znovu ožilo. I pokľakla vďačná matka a vzdávala za túto milosť vďaka Bohu a matke milosrdenstva Márii, ktorej Božský Syn je naším vzkriesením a životom.

Raz si vyšla Dobroslava s dcérou Vojslavou a s mladučkým Hroznatom. Za jazdy pustila Vojslava bračeka, a ten sa dostal pod kolesá vozu, ktorý ho prešiel. Preľaknutá matka sa domnievala, že chlapček utrpel smrteľný úraz; bola s ním však ruka Pánova a Božia Rodička ho zachovala i v tomto nebezpečenstve. Preto vzbudzovali rodičia v Hroznatovi vedomie, že je chránencom Panny Márie a zbožne ho vychovávali.

Keď Vojslava dospela, rodičia ju vydali za krakovského župana Otu. Hroznata sprevádzal sestru do Poľska a bol u nej v Krakove. Jedného dňa sa hral s inými chlapcami na brehu rieky Visly a spadol o tretej hodine popoludní z neopatrnosti do vody. Rýchlo zavolali Vojslavu a rybári hľadali Hroznata, ale márne. Až ku večeru ho za vlasy vytiahol skúsený plavec. Prítomní sa domnievali, že chlapec ju už mŕtvy. Ako však žasli, keď videli, že je živý a zdravý. I rozprával užasnutému zástupu, že sa mu, keď bol pod vodou, zdalo, ako prekrásna pani drží ruky nad jeho hlavou. Ľud nepochyboval, že touto ochrankyňou bola Božia Rodička, a začal ju velebiť radostnou modlitbou a spevom. Tiež Hroznata bol o tom presvedčený a v tej chvíli urobil sľub, že z vďačnosti a lásky preukáže Panne Márii, svojej ochrankyni, zvláštnu službu.

Keď sa vzdal, povolal ho knieža biskup Henrich Břetislav a ustanovil ho zemským úradníkom. Hroznata sa oženil, ale žena i synček mu zomreli. Zriadil premonštrátsky kláštor na rieke Teplé a sám vstúpil do rádu. Keď chcel raz prehliadnúť kláštorný statok v Hroznatine, bol prepadnutý lupičmi a uväznený. Vo väzení zomrel v roku 1217.

15. júla

Henrich, vyznávač

„Otče, buď vôľa tvoja.“

(Mt26,42)

Sv. Henrich II. (1002-1024) bol synom bavorského vojvodu Henricha Krátkeho a jeho manželky Gisely. Narodil sa v roku 972. Vychovávaný bol sv. Volfgangom, rezenským biskupom. Keď dospel, vstúpil do manželstva s Kunhutou, dcérou luxemburského grófa.

Ustavičné búrky a spory príbuzných a kniežat zhnusili Henrichovi panovnícky úrad. Stával sa smutným, malomyselným a zaumienil si, že sa vzdá koruny a vstúpi do kláštora pri meste Trevín. Žiadal o prijatie. Opát ho odrádzal od jeho úmyslu, ale márne. Preto opát zvolal všetkých mníchov a v ich prítomnosti sa ho pýtal: „Trváš nezvratne na svojom úmysle vstúpiť do tohto kláštora a zaviazat' sa sľubmi, teda tiež sľubom poslušnosti?“ Kráľ odpovedal: „Áno, a zaväzujem sa k tomu sľubom!“ Opát nato: „Nuž, prijímam vašu kráľovskú výsosť za člena tohto kláštora a rozkazujem ti na základe sľubu poslušnosti, aby si zostal naďalej vo svete a spravoval ríšu, ktorú ti Boh zveril. Ukáž, že dokážeš niest' svoj kríž.“ Kráľ poslúchol.

Henrich bol úprimne zbožný, často prijímal sväté sviatosti, držal cirkevné pôsty a zapieral sa, aby zachoval čistotu svojho srdca bez úhony. Hoci bol priateľom mieru a nemiloval vojny, predsa bol donútený často bojovať s domácimi i zahraničnými rušiteľmi mieru. Avšak i vo vojnách si zachoval dobré srdce. Keď sa dal obliehať grécke mesto Troju v Apulii, zhrozili sa obyvatelia ohromného cisárskeho vojska a vyslali k cisárovi svoje deti, ktoré kráčajúc v sprievode prosili o milosť spievajúc: „Kyrie eleison.“ – „Pane, zmiluj sa nad nami!“ Henrich, vidiac tento zástup nevinných detí a počujúc ich spev, povedal: „Nepatrí sa nevyslyšať prosbu, ktorou býva pohnutý Boh, že odpúšťa“ a odtiahol i so svojím vojskom z mesta, odpustiac spreneverenému obyvateľstvu zaslúžený trest za ich vzburu.

Vtedy navštívil Henrich II. slávne montekassinské opátstvo. Vo vojsku začala zúriť zimnica, tiež kráľ si odniesol z tejto výpravy zárodok smrti a od tej doby chorľavel. Zomrel 52-ročný na svojom statku Króne pri Halberstade dňa 15. júla 1024.

16. júla

Slávnosť Panny Márie Karmelskej

Už v najstarších kresťanských dobách prebývali v početných rozsadlinách karmelského pohoria zbožní pustovníci, ktorí viedli kajúci život a uctievali Božiu Rodičku Panu Máriu.

V roku 1185 priputoval na Karmel ctihodný stavec Berthold z Kalabrie v južnom Taliansku. Tento rytier bojoval s mohamedánskymi Saracénmi a ocitol sa v nebezpečenstve života. Urobil sľub, že bude až do smrti pustovníkom, ak šťastne vyviazne. Svoj sľub dodržal. Usadil sa na Karmeli vedľa Eliášovej jaskyne. Zakrátko sa k nemu pripojili i iní pustovníci. Vznikla družina, ktorej prvým predstaveným bol Berthold. Pápež Honorius III. potvrdil v roku 1224 ich pravidlá. Rehoľa bratom ukladala úctu k Božej Rodičke, úplnú chudobu, zdržanlivosť od mäsitých pokrmov, tuhé pôsty, mlčanie a ručné práce.

Za vlády sultána Kamela Egyptského boli Karmeliti nútení opustiť Svätú zem a presťahovali sa do rôznych európskych krajín. V roku 1245 sa zišli v Aylesforte v Anglicku a zvolili za vrchného predstaveného Šimona Štoka. Tento muž, rodom Angličan, opustil už ako devätnásťročný mládenec otcovský dom a odobral sa na púšť, kde žil tridsať rokov v dutine starého stromu v tuhej kajúcnosti. Panna Mária mu zjavila, že do Anglicka prišli Karmeliti a že k nim má vstúpiť. Šimon nemal vrúcnejšie pranie, než aby rozširoval a zveleboval úctu k Božej Rodičke. Raz sa mu opäť zjavila Panna Mária a podávajúc mu škapuliar povedala: „**Vezmi toto rúcho, ktoré je známkou spásy, zárukou pokoja a večného záväzku; kto v tomto rúchu zomrie, nezakúsi večný oheň.**“

Časom sa utvorila ako vetva karmelského rádu Bratstvo Panny Márie karmelskej. Do tohto bratstva môžu vstúpiť i nekňazi a nerehoľníci. Členovia nosia na krku pod obyčajným odevom malý škapuliar, ktorý je zložený z dvoch kusov látky, na ktorých je obraz Panny Márie. Je to odznak zvláštnej úcty k Božej Rodičke a dôvery v jej ochranu. Pápež Pavol V. sa v roku 1613 jasne vyslovil, že najblahoslavenejšia Panna Mária týmto údom karmelitského bratstva, ktorí nosili škapuliar a zachovávali čistotu podľa svojho stavu, poskytnete svoju ochranu a prispeje im zvlášť pri smrti svojou pomocou.

Škapuliar karmelitskej rehole i iných rádov (Servitov, Trinitárov, Lazaristov, Theatinov) patrí k tým odznakom, ktoré môžu byť užitočné kresťanom, aby i vo svojom svetskom povolaní pozdvihli srdce k Bohu. Obraz Panny Márie na škapuliari nás má napomínať, aby sme nasledovali jej svätý príklad.

Bolo by bláznivou a zhubnou poverou, keby sa niekto domnieval, že dosiahne nejaké zvláštne milosti od Boha len tým, že nosí škapuliar, ale nekoná to, k čomu ho škapuliar nabáda. Kto nedbá na svoje kresťanské povinnosti a hriešnym životom slúžil telu, svetu a diablovej, tomu škapuliar nič neprospeje.

Pápež Pius X. dovoľil, aby veriaci namiesto škapuliara nosili medailónik, na ktorom je na jednej strane obraz Pánovho Srdca, na druhej obraz Panny Márie.

Podľa vzoru klarisiek a dominikánok sa v 15. storočí utvoril ženský rád karmelitánok. Okrem toho vznikol tretí karmelitánsky rád pre osoby oboch pohlaví, žijúci vo svete. Najslávnejšia karmelitánka sv. Terézia z Avily obnovila v mužskom i ženskom odvetví rádu prísnu rehoľnú kázeň a v roku 1593 bol celý rád rozdelený na dve vetvy: bosých a miernejších (obutých). Do Prahy uviedol karmelitánov Karol IV., vybudoval im kláštor a kostol pri Panne Márii Snežnej. V 17. a 18. storočí mali v Prahe bosí karmelitáni kláštor pri Panne Márii Víťaznej na Malej Strane a obutí karmelitáni kláštor pri sv. Havlovi na Starom Námestí. Bosé karmelitánky si v 17. storočí zriadili kláštor pri sv. Jozefovi na Malej Strane, z ktorého sa presťahovali v roku 1792 do kláštora sv. Benedikta na Hradčanoch.

Na poďakovanie za dobrodenia, ktoré preukázal Boh na príhovor Panny Márie skrze karmelitánsky rád a bratstvo, povolil pápež Sixtus V. v roku 1587, aby sa v karmelitánskom ráde i v bratstve konala výročná slávnosť Panny Márie karmelskej. Na celú Cirkev rozšíril túto slávnosť Benedikt XIII. v roku 1726 a ustanovil ju na 16. júla.

17. júla

Alexius, vyznávač

Pamiatka Symforosy a jej siedmich synov

„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba!“

((Mt16,24))

Alexius (Alexej, Aleš) sa podľa legendy narodil okolo roku 360 v Ríme ako jediný syn senátora Eufemiána a Aglaisy a bol svojimi rodičmi vychovávaný v bázni Božej. Na pranie svojich rodičov sa zasnúbil s cnostnou pannou Sabínou. Svadba sa slávila nádherne. Ale ten istý večer sa zveril Alexius neveste, že sa zasvätil Bohu a že odíde do sveta. Odovzdal jej svoj prsteň a povedal: „Vezmi si na pamiatku tieto dary a buď mojim rodičom dobrou dcérou!“ Rýchlo zmizol, nasadol na loď a dostal sa do Ázie. Rodičia vypravili poslov do všetkých susedných zemí, aby ho vyhľadali, ale nadarmo.

Alexius došiel až do mesta Edessa v Mezopotámii, rozdal peniaze a klenoty chudobným a žil len z almužien. Po sedemnástich rokoch sa chcel odobrať do Tarzu v Cilícii. Avšak loď, na ktorej sa plavil, bola búrkou zahnaná na taliansky breh. Alexius v tom videl pokyn Božej Prozreteľnosti a šiel do Ríma, aby žil nablízku rodičom. Vstúpil s rozbúchaným srdcom do otcovského domu a prosil, aby mu pre Božie milosrdenstvo bolo dané prístrešie a boli dopriate odrobinky padajúce zo stola. Zostarnutí rodičia nespoznali svojho syna, lebo jeho tvár bola opálená pálivým slnkom a jeho telo bolo schradnuté odriekavým životom.

Otec pohnutý milosrdenstvom prijal do domu cudzieho pútnika a vyhradil mu komôrku pod schodmi. Od služobníkov musel Alexius znášať mnohé príkoria; posmievali sa mu, ťahali ho za vlasy, hádzali na neho smeti, on však trpezlivo znášal všetku potupu. Väčšie boje však mal vo svojom vlastnom srdci, keď videl, ako zarmútení rodičia plakali za svojím synom. Tu mu bolo treba hrdinského sebazáporu, zvlášť keď sa ho vypytovali, ako sa volá a odkiaľ je. Na tieto otázky odpovedal vyhýbavo, že jeho vlasť je v nebi, že svoje meno pred ľuďmi už dávno odložil a u Boha si musí meno ešte len získať.

Tak strávil Alexius plných sedemnást' rokov v otcovskom dome ako cudzinec a žobrák. Keď sa priblížila smrť, poprosil o pero a opísal beh života a svoje utrpenie odo dňa, kedy odišiel z otcovského domu.

Rodičia potom našli na prsiach zomrelého žobráka tento list, užasli a slzami zmáčali mŕtvolu svojho syna, ktorého tak neskoro spoznali. Keď sa rozletela zvesť o tejto podivnej udalosti, prišiel ľud v zástupoch uctiť pamiatku podivuhodného svätca. Rok jeho smrti je asi 417.

Symforosa a jej sedmoro synov v Tibure (Tivoli). Legenda rozpráva: Jej manžel sa volal Getulius (či Zotikus) a jej brat Amancius. Obaja boli dôstojníkmi vo vojsku a obaja boli pre svoju vieru usmrtení; sudca, ktorý ich vyšetroval, uveril v Krista a podstúpil s nimi mučenícku smrť. Volal sa Cerealis.

Symforosa ovdovejúc pochovala telá týchto mučeníkov a bola svojim synom starostlivou matkou. Mená jej synov sú: Krescenc, Julián, Nemesius, Primitivus, Justinus, Stakteus a Eugen. Raz sa pýtala matka Eugena, svojho najmladšieho syna: „Dieťa, čo by si urobil, keby ťa nútili obetovať modlám?“ Eugen odpovedal: „Radšej by som sa dal na kusy rozrhať, než by som obetoval modlám.“ Tiež ostatní prehlásili, že žiadna hrôza a ukrutnosť ich neodvráti od Krista.

V tú dobu si dal cisár Hadrián postaviť v Tibure palác a prišiel tam; keď sa dozvedel o Symforose a o jej siedmich synoch, dal si ich predvolať a rozkázal matke: „Ty a tvoji synovia obetujte bohom, inak budete sami obetovaní. Prisahám tak pri nesmrteľných bohoch.“ Na to Symforosa: „Aké to šťastie pre nás, že budeme obetovaní Bohu!“ Hadrián rozkázal: „Naším bohom budete obetovaní.“ Symforosa bola najprv zbičovaná a potom s ťažkým kameňom na krku utopená v rieke Ania. Jej synovia boli umučení rozličným spôsobom okolo roku 120. Ich mŕtvolky boli hodené do jamy.

18. júla

Kamil de Lellis, vyznávač Cesty Božieho milosrdenstva

Kamil de Lellis sa narodil v roku 1550 v Bucchianiku v Abruzzách v Taliansku. Matka mu umrela skoro.

Čítať a písať Kamil nevedel, ale náruživivo hral karty a kocky a celé noci hýril. Keď mal osemnásť rokov, odobral sa s otcom do Benátok, aby tam vstúpil do vojska. Na ceste obaja ochoreli a otec zomrel. Kamil sa dokrivil k Františkánom vo Ferme; tí sa ho ujali. Žiadal o prijatie do kláštora, ale pre chorobu ho neprijali. Preto sa odobral do Ríma a tam v nemocnici pre nevyliciteľných zostal niekoľko mesiacov. Potom sám slúžil chorým. Avšak zakrátko vzplanula stará kartárska vášeň, zanedbával svoje povinnosti, hašteril sa s ostatnými ošetrovateľmi a preto ho z nemocnice vyhnali.

Dal sa najat' k vojsku a bojoval proti Turkom a proti námorným tuniským lupičom. Z armády ho prepustili a zasa bol bez zamestnania. Čo si na vojne ušetril, zakrátko prehral v kartách, k tomu i zbraň a šatstvo. Túlal sa bez cieľa. Keď v Manfredonii v Apulii pomáhal pri stavbe kláštora ako nádenník, prenikla ho naraz taká ľútosť, že pokľakol a dal sa do usedavého plaču. Potom šiel prosiť do kláštora, aby ho prijali za rehoľného brata. Bol prijatý. Ale hrubý rehoľný habit mu znovu rozjatril rany na nohách, preto musel zasa odísť. Šiel opäť do Ríma do nemocnice pre nevyliciteľných.

Vidiac, ako ošetrovatelia chorých sú nedbalí, chytil sa myšlienky založiť družinu mužov, ktorí by sa starali o chorých nie zo zisku, ale z pravej kresťanskej lásky. Aby ľahšie dosiahol svoj cieľ, začal ako

dvadsaťtiročný študovať a dal sa vysvätiť na kňaza. Založil družinu, ale kardinál, majúci vrchný dozor nad nemocnicou, neschválil jeho podnik a nazval Kamila nepokojným svojhlavcom. Pápež Sixtus V. však v roku 1585 potvrdil túto náboženskú spoločnosť, ktorá dostala meno „Otcovia dobrej smrti“.

V konaní skutkov milosrdenstva bol Kamil neúnavný. Hoci kríval, neustával v obchádzaní ulíc a domov, aby vyhládaval chorých. Počas moru nachádzal mnohé domy zatvorené a neostávalo mu iné, než aby po rebríku vnikal do domu ku chorým. Vytrval v nemocnici, i keď puch bol neznesiteľný. Často omdlel vysilením. Radili mu, aby si doprial odpočinok. Odpovedal: „Pravý vojak umiera na bojisku, námorník na mori a ošetrovateľ v nemocnici.“

Čo ho pohlo k takej hrdinskej činnosti? On sám dáva odpoveď. Všetky jeho kázania hovorili o láske k Bohu, a ak počul kázanie, v ktorom nebolo zmienky o láske k Bohu, hovorieval: „To je prsteň, ktorému chýba diamant.“

Základom jeho starostlivosti bolo, aby chorí prijali sväté sviatosti a aby z lásky k Bohu trpezlivo znášali svoje bolesti. Poklesky svojej mladosti oplakával po celý život; spovedal sa sv. Filipovi Nerejskému. Trpel nielen nezahojiteľným neduhom na nohách, ale i s bolestným pruhom, ktorý si privodil v nemocnici. Svoje choroby nazýval „Božími milosrdenstvami“. Posledná jeho choroba trvala 33 mesiacov. Zomrel medzi svojimi chudobnými chorými 14. júla 1614. Bol prehlásený za patróna umierajúcich.

Sv. Bedřich pochádzal zo vznešenej friskej rodiny; pravdepodobne bol vnukom kráľa Radboda. Vynikal driečnosťou a duchovnými darmi. Oblúbil si duchovný stav, stal sa kňazom a neskôr bol zvolený za utrechtského biskupa. Nabádal ľud k vernému zachovávaniu Božích i cirkevných prikázaní, dbal o to, aby prestali obvyklé sobášne medzi príbuznými. Cisárovnú Juditu, manželku cisára Ludvíka, pokáral, pretože žila v hriešnom pomere a že bola hašterivá. Raz prepadli Bedřicha dvaja vrahovia, bezpochyby najatí od Judity, a zavraždili ho dýkami v roku 838.

Sv. Bruno bol spočiatku montekassinským opátom, potom seguiským biskupom v Campagni; zomrel v roku 1123.

19. júla **Vincenc z Paul, vyznávač** **Stupne do neba**

Vincenc sa narodil 24. apríla 1576 v dedinke Pony pri Daxe na juhozápadnom Francúzsku. Rodičia sa živili z poľnohospodárstva. Mali šesť detí. Vincenc pásaval stáda, rád spieval, zvlášť mariánske piesne. Bol štedrý. Otec si zaumienil, že dá syna na štúdiá, aby mohol neskôr podporovať súrodencov.

Keď chudobný študent Vincenc dokončil svoje štúdiá a bol vysvätený na kňaza, zdedil po svojom priaznivcovi v Marseille 700 zlatých. Prevzal svoje dedičstvo a nasadol na loď, aby sa vrátil do vlasti. Avšak loď prepadli tureckí lupiči, Vincenca poranili a predali za otroka do Tunisu v Afrike.

Bol predaný odpadlíkovi Ludvíkovi Merikurtovi, pochádzajúcemu z Nizzy. Pri práci tešil svojich druhov tým, že im rozprával príbehy zo života svätých a spieval nábožné piesne. Raz spieval žalm, ktorý spievali Izraeliti v babylonskom zajatí: „Pri babylonských riekach sme sedávali a plakávali, keď sme si spomínali na Sion.“ (Ž137)

Potom spieval „Zdravas Kráľovná!“ To započula Zulma, jedna z troch Merikurtových žien, a žiadala, aby jej vysvetlil obsah tých piesní a aby ju učil pravdám kresťanskej viery. Uverila v Krista; vytýkala svojmu mužovi, že zradil svoju vieru. Ludvík sa zahanbil a radil sa s Vincencom, čo by mal robiť. Potom rozdal svoje majetky, opustil tajne so Zulmou a s Vincencom Afriku a šťastne sa dostal do Francúzska. Tam konal pokánie a vrátil sa do Cirkvi.

Vincenc sa stal almužníkom kráľovnej Markéty z Valois. Prebýval v predmestí so svojím krajanom, ktorý bol sudcom. Raz ležal Vincenc chorý. Sudca odišiel do svojho zamestnania, ale zabudol uzamknúť svoj stolík, v ktorom mal uschovaných 400 toliarov. Tu prišiel učeň z lekárne, spozoroval nezamknutý stolík a ukradol všetky peniaze. Keď sa sudca vrátil a videl, že peniaze zmizli, obviňoval Vincenca, že mu peniaze ukradol. I zažaloval ho u parížskeho biskupa.

Vincenc šesť rokov znášal toto krivé podozrievanie; hovorieval s povzdychom: „**Boh pozná pravdu a zjaví ju.**“ A skutočne; po šiestich rokoch sa zlodej dopustil novej krádeže, bol chytený a vo väzení sa tiež

priznal, že vzal sudcovi jeho peniaze. Tak vyšla Vincencova nevina najavo. Poďakoval Bohu a sudcovi zo srdca odpustil.

Ako rozprávka znie, čo všetko Vincenc urobil na poli kresťanskej lásky k blížnemu. Pre galejníkov, ktorí hynuli telesne i mravne, zariadil dom a nemocnicu a postaral sa, aby títo väzni boli nábožensky poučení a mravne polepšení. Zostavil rád chudobných a zriadil dve bratstvá, jedno mužské a druhé ženské, ktorým bola zverená starostlivosť o žobrákov. Postavil polepšovňu pre ľudí mravne úchylných, pre zbehých študentov, pre karbaníkov, bitkárov, chlípnikov a opilcov.

Založil družinu „služobník chudobných“, ktorým dal názov „Dcéry kresťanskej lásky“. Ľud im hovorieval „Šedé sestry“.

Pre odložené deti zariadil veľký nálezinec a odovzdal ich „Sestrám kresťanskej lásky“. Počas vojenských ťažkostí sa zdalo, že nálezinec zanikne. Vincenc zvolal dobroditeľky ústavu, ukázal im deti a povedal: „Zo sústrasti a kresťanskej lásky sme prijali tieto deti ako vlastné. Stali ste sa im matkami, keďže ich vlastné matky odstrčili; chcete ich teraz odmietnuť? V tomto okamihu ste ich sudcami. Ich život a smrť závisia na vás. Budú žiť tieto úbohé deti, ak sa o ne budete naďalej s láskou starať; zomrú však, bezpochyby zomrú, ak ich opustíte.“ Týmito slovami boli ženy tak dojaté, že sa rozhodli i za najväčších obetí pokračovať vo svojom diele.

Počas tridsaťročnej vojny zúrila v Lotrinsku hlad. Je neuveriteľné, aké sumy Vincenc zozbieral pre trpiacich. Jeden z poslov vykonal cestu až tridsaťpäťkrát a niesol niekedy až 30.000 livrov. Z Lotrinsa utekalo veľa dievok a žien, detí a starcov do Paríža. Z Anglicka a z Írska tam utieklo mnoho katolíkov, aby unikli prenasledovaniu krvilačného Cromwella. O všetkých týchto uprchlíkov sa Vincenc staral.

Pri všetkej starostlivosti na zmiernenie pozemskej biedy sa na prvom mieste nezabudol postarať o duše. Raz ho požiadali, aby zaopatril istého starca chorého na smrť. Vincenc žiadosti rád vyhovel. Po spovedi vyznal starec so slzami v očiach v prítomnosti grófkou Gondyovej a iných ľudí, že sa už roky spovedal neplatne a svätokrádežne a na kolenách hlasno ďakoval Bohu, že mu Vincenc pomohol k dobrej, úprimnej generálnej spovedi.

Nad touto príhodou sa grófka zamyslela; požiadala Vincenca, aby v chráme poučil ľud o potrebe pokánia a aby mu podal návod, ako sa robí generálna spoveď. Účinok kázania bol neobyčajný; prihlásilo sa toľko kajúcnikov, že bolo potrebné povolať jedného kňaza z Amiensu. Vincenc a onen kňaz potom konali misie i na iných miestach. Keď grófka videla úspech týchto misií, založila nadáciu 16.000 livrov na ten účel, aby sa na jej panstvách každý piaty rok konali misie. Vincenc založil družinu kňazov misionárov, ktorí dostali meno „Lazaristi“.

Vincenc zaviedol duchovné cvičenie, exercície pre ľudí všetkých stavov. Na tieto cvičenia prichádzali napríklad tí, ktorí si chceli vybrať nový stav, vojaci, ktorí nastúpili do služby, starci, ktorí sa pripravovali na smrť, a iní.

Zomrel 21. septembra 1660.

20. júla

Hieronym Emiliano, vyznávač

Pamiatka sv. Markéty, panny a mučenie

„Deti prosia o chlieb.“

(Nár4,4)

Hieronym Emiliano sa narodil v roku 1481 v Benátkach zo šľachtického rodu. Mal len jednu túžbu: stať sa slávnym. Sotva mal pätnásť rokov, zahodil knižky do kúta a stal sa vojakom. Vojakom celým srdcom a celou dušou: vždy bol prvý, kde išlo o to, vykonať niečo odvážne, ale tiež prvý v rozpustilostiach a neviazanom živote.

V roku 1509 vypukla vojna a Hieronym sa stal veliteľom pevnosti Kastelnuovo. Avšak nepriatelia mesto dobyli a veliteľ sa ocitol v žalári.

Tam sedel hrdý dôstojník skl'účený, lebo vedel iste, že sa mu brána väzenia otvorí len k smrti. S hrôzou spoznal, že mu nikto nemôže pomôcť, len Boh, ten Boh, ktorému bol tak neverný, ktorým tak pohrdal, ktorý ho teraz podľa spravodlivosti trestá. Zúfale sa pýtal, či môže očakávať odpustenie od spravodlivého Boha. Tu si spomenul na milosrdný obraz Matky Božej v Trebise, kde je Panna Mária uctievaná ako útočisko hriešnikov. K nej sa obrátil v najväčšej tiesni a sľúbil jej púť do Trevisa, ak mu

pomôže. A bol vypočutý. Naraz stojí pred ním Matka Božia, obklopená nebeským svetlom, povzbudzuje ho a napomína, aby začal lepší život. Podala mu kľúče od väzenia a tak nepozorovane vyviazol.

V uznaní zásluh bol menovaný starostom Kastelnuova. Ale svetské úrady a dôstojnosti ho už nelákali. Jeho srdce túžilo po Bohu. Keď jeho brat Lukáš zomrel, vzdal sa svojho úradu, vrátil sa do Benátok a venoval sa výchove svojich synovcov a spásu svojej duše. Plný ľútosti nad minulým životom často objímal kríž a modlil sa: „Najsladší Ježišu, nebuď mi sudcom, ale Spasiteľom!“

V roku 1528 vypukol v severnom Taliansku hrozný hlad. Hieronym rozdal všetok svoj majetok, áno i zariadenie domu, aby pomohol chudobným. Jeho palác sa podobal chudobincu, kde prijímal hladných ľudí a ľudí bez prístrešia. A po celodennej únavnej práci v službách trpiacim, venoval noc na to, aby pochovával tých, ktorí ležali na uliciach nepochovaní.

Po hlade prišiel, ako obyčajne mor. I Hieronym ochorel na smrť. A keď ho Boh uzdravil, venoval sa úplne službe najopustenejším. Po hlade a more sa potulovalo po uliciach mesta mnoho sirôt, ktoré hynuli na tele a na duši. Hieronym ich zbieral do svojho domu a postaral sa, aby sa niečomu naučili. **Predovšetkým sa usiloval ich duše priviesť k Bohu.** Vyučoval ich náboženstvo. Pri práci s nimi spieval nábožné piesne alebo sa modlieval sv. ruženec.

Stá a tisíce duší tak zachránil. So svojimi pomocníkmi založil rád „Somaskov“, ktorý sa venuje výchove najchudobnejších detí.

Zomrel 8. februára 1537.

Markéta (Margaréta, Perla) sa narodila v Antiochii, v hlavnom meste Pisidie (v Malej Ázii). Jej otec Edesius bol pohanský kňaz. Jej matka skoro umrela, a preto ju otec odovzdal pestúnke na dedine, aby ju vychovala. Pestúnka však bola tajná kresťanka a vstúpila do srdca svojej zverenkyne Kristovu vieru. Markéta poznajúc pravú vieru, priľnula ku Kristovi celým srdcom, dala sa pokrstiť a urobila sľub ustavičného panenstva.

Vypela v driečnu pannu. Otec ju povolal do svojho domu, rýchlo však spoznal, že Markéta je kresťanka. Zdesený k nej volal: „Ako možno veriť, že ty, kňazova dcéra, veľkňazova dcéra, si kresťankou? Povedz, že to nie je pravda, a urobíš ma najšťastnejším otcom!“ „Áno, je tomu tak; som kresťanka.“ I začal jej otec opisovať muky, aké museli znášať kresťania. Markéta však odpovedala: **„Žiadna moc tohto sveta mi nevyvrve zo srdca vieru v jediného, pravého Boha a v Ježiša Krista, Jeho Syna, ktorý svoj život položil za nás.“** Edesius nečakal takýto odpor a vzplanúc hnevom prehlásil, že Markéta prestáva byť jeho dcérou a že bude pokladaná za otrokyňu. Dal jej obliecť odraté šaty a nariadil, aby pásla dobytok. Kojil sa nádejou, že si to dcéra rozmyslí.

Jedného dňa zbadal Markétu pisidský vladár Olibrius a zaujatý jej neobyčajnou krásou, dal sa s ňou do reči; keď počul jej skromné a duchaplné odpovede, nariadil, aby sa k nemu dostavila. Markéta sa zľakla; predvídala, že jej nastáva ťažký boj; modlila sa k Bohu o dar sily. Keď bola predvedená, Olibrius sa jej pýtal na meno a rod hovoriac: „Si nevoľnica alebo slobodná?“ Markéta odpovedala: „U ľudí rozsadlín Markéta, od krstu sa nazývam kresťankou; pochádzam zo slobodného rodu.“ Olibrius jej láskavo povedal: „Že sa voláš Markéta a že pochádzaš zo slobodného rodu, to pristane tvojej veľkej kráse. Ale že si kresťankou, to je zaostalosť a škoda pre teba. Lebo môže byť väčšej zaostalosti, než pokladať človeka za Boha, a to človeka ukrižovaného?“ Avšak Markéta nezostala dlžná odpoveď. „Odkiaľ vieš,“ opýtala sa, „že Ježiš Kristus, vtelený Syn Boží, bol ukrižovaný?“ „Zo Svätého Písma.“ „Nuž,“ povedala Markéta, „v tých istých knihách, v ktorých je reč o ukrižovaní Ježiša Krista, je tiež reč o jeho zmŕtvychvstaní. Ako to, že jedno by si chcel veriť a druhému nie? My kresťania veríme nielen, že Kristus trpel a zomrel, ale i že vlastnou mocou vstal z mŕtvych.“ Olibrius dohovárал Markéte, aby sa odvrátila od Krista, a opisoval jej, aké šťastie by je plynulo na zemi; povedal jej, že by si ju vzal za manželku, keby obetovala bohom. Odpovedala, že sa klania Kristovi, že nikdy nezradí vieru v Neho a že Kristovi dala sľub ustavičného panenstva. Vladár sa pokúsil Markétu zastrašiť hrozbami a opisoval muky, ktoré kresťania podstupujú. Povedal: „Zmiluj sa nad svojou krásou!“ Odpovedala: „Zmiluj sa ty nad svojou dušou, ktorá je odleskom a obrazom Božím.“

Počujúc túto reč sa vladár rozzúril, dal Markétu mučiť a potom sťat' v rokoch 275-284.

21. júla Praxedis, panna

Sestra sv. Pudenciány (sviatok 19. mája). V rannom kresťanskom staroveku obetovala svoj majetok a všetky svoje sily prenasledovanej Cirkvi. Preslávila sa skutkami lásky k mučeníkom v dobe cisára Antonia Pia (138-161).

O sv. Praxede hovorí breviár, že žila ustavičným službám lásky k prenasledovaným kresťanom a stále poskytovala pomoc súženým. Jedných ukrývala vo svojom dome, iných navštevovala vo väzeniach a zaopatrovala všetkým potrebným. Iných zasa nabádala k mužnej vytrvalosti, popravených potom pochovávala. V hrôzach prenasledovania sa modlievala, aby ju Pán, ak je to Jeho vôľa, k sebe povolal.

Za deň jej nebeských narodenín je označovaný 21. júl (okolo roku 160). Telo sv. panny bolo pochované v hrobe jej otca Pudenca a sestry Pudenciány v katakombách sv. Priscilly. Pápež Paschal I. (817-824) preniesol jej ostatky s ostatkami iných početných mučeníkov do jej prastarej svätyne, ktorá bola vybudovaná iste už v 3. storočí.

Sv. Júlia upadla v mladosti do zajatia. Slúžila pohanovi Klaudiovi, ktorý jej ponúkol ruku, ak odpadne od viery v Krista. Júlia odmietla, slúžila však verne ešte 18 rokov, až sa Klaudius obrátil. S ním sa potom vrátila do svojho rodiska Troyes vo Francúzsku, kde boli pre vieru sťatí okolo roku 260.

Viktor (sv. Vít'azoslav) bol stotníkom v Marseilli. Keď prišiel cisár Maximián do Marseille, veľmi sa rozhneval, keď počul, že Viktor je kresťanom. Viktor bol pohnaný na súd; vyčítali mu, že neposlúcha cisárske zákony. Hájil sa: „Nikdy som nejednal proti cisárovi ani proti štátu, ale som kresťan a bohom obetovať nebudem.“ Tak vyznával otvorene svoju vieru a hájil ju. Sudcovia povedali: „Tu nie je miesto na filozofickú dišputu. Je potrebné, aby si obetoval bohom!“ A pretože sa zdráhal tak urobiť, bol daný do žalára.

V žalári Viktor obrátil na Kristovu vieru svojich strážcov Alexandra, Longina (Dluhoša) a Feliciána. Bol vraj daný pod mlynské koleso; ale mlyn sa zastavil. Potom bol zviazaný, vláčený mestom a pri tom ho každý mohol po chuti tupiť. Ulice boli skropené jeho krvou. A predsa zostal nažive. Nakoniec bol sťatý v rokoch 290-303.

22. júla Mária Magdaléna, kajúcnica Dvojaký pohľad

Mária Magdaléna pochádzala z mestečka Magdaly na Genezaretskom brehu. Bohatá, pôvabná, živej povahy a vznetlivej mysle, stala sa zakrátko ľahkomyselnou a prepadla hriešnemu životu. Avšak jej srdce nenachádzalo v rozkošiach blaho a pokoj. Zvesť o Ježišovi, o jeho učení a divoch sa dotkla jej rozorvaného srdca.

V starej legende o sv. Márii Magdaléne čítame: Marta navštívila svoju sestru Máriu a hovorila jej: „Milá sestra, mám k tebe jednu malú prosbu a prosím ťa, aby si mi ju vyplnila.“ Magdaléna sa pýta: „Dobre, čo si praješ?“ Marta rozprávala, že v krajine je veľký prorok, ktorý robí zázraky, ktorý uzdravil malomocného Šimona, dokonca i jedno dievčatko vzkriesil z mŕtvych. Preto sa mnohí domnievajú, že On je ten očakávaný Mesiáš. Nakoniec Marta prosila, aby išla Magdaléna raz na jeho kázanie. Pre Magdalénu to bola horká pilulka. Odpovedala: „Divím sa ti, že robíš toľko rečí. Ak máš záujem o takéto veci, tak tam choď! Ja mám však záujem o život, preto ťa prosím, daj mi pokoj!“ Marta: „Pozri, milá sestra, keby si odo mňa žiadala niečo omnoho ťažšieho, rada by som ti to urobila, a ty mi nechceš v takejto maličkosti vyhovieť?“ Magdalénino srdce sa trochu obmäkčilo a povedala: „Dobre, aby som tvojmu dlhému dohováraniu urobila koniec, sľubujem ti, že zajtra prídem na kázanie toho proroka, ale nie v takýchto ošúchaných šatách ako ty.“ Marta s radosťou poďakovala Pánovi a prosila ho, aby začaté dielo dokončil.

Na druhý deň sa Magdaléna nastrojila do najnádhernejších šiat a šla na námestie, kde ľud očakával proroka. Ľudia sa divili, že je tam, a hovorili jeden to, druhý ono, ale všetci boli zajedno, že Magdaléna neprišla, aby zbožne počúvala prorokovo kázanie, ale že tu hľadá niečo iné.

Keď Kristus Pán stál pred ľudom, akoby uvažoval, čo má povedať, pohliadol na Magdalénu a Magdaléna pohliadla na neho. Ale Kristus na ňu pohliadol tak, ako raz pohliadne na zavrhnutých pri

poslednom súde. A tohto pohľadu sa Magdaléna zľakla, zbledla, akoby mala umrieť. Srdce sa jej zastavilo a klesla na zem.

Avšak dobrotivý Boh ju nechcel ponechať len pri tom zľaknutí, ale chcel ju tiež potešiť. Keď Magdaléna chcela teraz počúvať, čo bude kázať Kristus Pán, pohliadla po druhý raz na neho pokorným a ľútostivým pohľadom. A On pohliadol tiež na ňu, ale tak, ako hľadá na svojich vyvolených v nebi. Tu srdce hriešnice začalo horieť láskou k Bohu a jej svedomie sa tak prebudilo, že sa chcela hneď pred všetkými ľuďmi vyznať zo všetkých svojich hriechov, keby ju Marta nebola zadržala. I začala Magdaléna nariekať: „Beda, ach beda, čo som ja úbohá hriešnica urobila, že som Boha, svojho Stvoriteľa opustila? Ó pekelní duchovia, ako ste ma oklamali!“ Marta ju však utešovala: „Nezúfaj si, milá sestra, a nevyrušuj Pána v jeho kázaní, Boh je milosrdný, iste i tebe dá odpustenie hriechov, lebo jeho milosrdenstvo je omnoho väčšie než hriechy celého sveta.“

Od tej doby Magdaléna robila prísne pokánie. Pridala sa k nábožným ženám, ktoré sprevádzali Krista a apoštolov, starajúc sa o ich potreby. Mária Magdaléna neopustila Ježiša ani na jeho bolestnej ceste na horu Kalváriu. Pri hrobových dverách zostali Mária Magdaléna a druhá Mária (t. j. Kleofášova), hovorí evanjelista Matúš (27,16). Márii Magdaléne sa Kristus Pán zjavil po svojom zmŕtvychvstaní. (Mk16, Jn20).

O ďalších osudoch Márie Magdalény nemáme určité správy.

23. júla

Apolinár, biskup a mučeník Pamiatka sv. Libora, biskupa

Sv. Apollinaris (Apolinár) prišiel s apoštolom Petrom z Antiochie do Ríma a bol poslaný do Ravenny ako biskup. V Ravenne vykonával svoj úrad horlivo; mal dar uzdravovať chorých. Uzdravil istého Bonifáca, ktorý dlhšou chorobou stratil reč, i jeho dcéru, ktorá telesne i duševne chorľavela, súc v moci zlého ducha. Bonifác a celá jeho rodina uverila v Krista. Ale modloslužobníci sa proti Apolinárovi vzbúrili, zbičovali ho a vyhnali z mesta hovoriac: „I keď uzdravuješ chorých, neodvažuj sa už vkročiť do mesta! Inak ťa zabijeme.“ Apolinár sa odobral do krajiny Emilia, kde pokrstil celú rodinu ravennského konzula Rufa (jeho sviatok je 27. augusta). Pohanský sudca si dal Apolinára predvolať a začal výsluch: „Ako sa voláš a odkiaľ si?“ „Apolinár a pochádzam z Antiochie.“ „Aké máš zamestnanie? Si kresťan?“ „Som kresťan a učeník Kristových apoštolov.“ „Kto je Kristus“ „Syn Boží.“ „Je to ten, ktorého Židia ukrižovali? Ako to, že je Bohom?“ „Stal sa človekom, narodiac sa z čistej Panny, aby človečenstvo vykúpil.“ „Tiež som o tom niečo počul; ale môžem tomu len ťažko veriť. Zakazujem ti prísne, aby si sa už neodvážil hlásať a rozširovať vieru v Krista.“

Keďže však svätý biskup tento zákaz nedodržiaval, dal ho sudca mučiť na škripci, tlčiť kameňom do tváre, napokon posadiť na loď a odviesť do vyhnanstva. Loď stroškotala a Apolinár zachrániac si život prišiel do Malej Ázie, odtiaľ k brehu rieky Dunaje, až došiel do Trácie. Keď začal hlásať Kristovu vieru, vypudili ho modloslužobníci donútiac ho, aby sa preplavil na lodi inde. Takýmto spôsobom sa Apolinár dostal z vyhnanstva zasa do Ravenny. Pohanský sudca ho opäť uväznil; žalárnik však, tajný kresťan, ho prepustil na slobodu, ale žoldnieri prenasledovali Apolinára a keď ho dobehli, tak zúrivo ho tĺkli, že zostal ležať polomŕtvy. Po ich odchode prišli veriaci, odniesli polomŕtveho mučeníka a starostlivo ho ošetrovali. Na sedmy deň však zomrel v rokoch 75-78.

Svätý milionár

Lev Dupont, syn Antillských ostrovov, sa narodil na ostrove Martinique dňa 24. januára 1797. Otec pochádzal z Bretónska, matka bola kreolka. Boli veľmi zámožní. Lev študoval na rozličných miestach, naposledy v Paríži. Neviazaný život jeho druhov na univerzite sa stal i Levovi nebezpečenstvom. Lev mal prístup do salónov vznešenej spoločnosti, patril k najuhladenejším pánom, miloval tanec a iné zábavy. Žil svetsky, ale nebol skazený. Nepatrná príhoda zmenila jeho zmýšľanie.

Raz sa zháňal po svojom malom sluhovi. „Kde si bol?“ „U pána Bondiera na katechizme.“ Táto odpoveď vzbudila pánovu zvedavosť. Nabudúce šiel s ním. Uvidel pána Bordiera, obklopeného zástupom chlapcov, počúvajúcich vyučovanie. Tento pohľad Leva zahanbil a dojal. Bordier sa mu stal priateľom a zaviedol ho do Mariánskej družiny.

Dupontove obrátenie bolo úplné. Hľadal svoju česť v tom, vyznávať verejne svoju vieru. V piatok rád šiel do hotela a žiadal pôstne jedlo. Keď vyštudoval, prijal miesto na kráľovskom súde na ostrove Martinique a oženil sa. Ale už po piatich rokoch mu zomrela manželka zanechajúc mu dcérku. Umierajúca si priała, aby dieťa bolo vychovávané v kláštore Voršiliiek v Tourse. Preto sa tam Dupont presťahoval.

Ľudia žasli, že bohatý, vzdelaný pán chodí denne na sv. omšu a k sv. prijímaniu. Ba niekedy i miništroval. Nechýbal nikdy na cirkevných sprievodoch a pobožnostiach. V spoločnosti vždy hájil vieru, áno, sám rád začínal náboženské rozhovory s takou vrúcnosťou, že mnohí tým boli povzbudení. Pritom bol veselý a obľúbený spoločník.

Bol apoštolom častého svätého prijímania. Vždy vo svojich listoch a rozhovoroch opakoval: **„Kresťan bez svätého prijímania je ako ryba bez vody.“**

Známy konvertita Herman Kohen založil spolok pre nočné klaňanie sa Sviatosti Oltárnej. To sa Dupontovi páčilo a zaviedol spolok tiež v Tourse. Odrádzali ho, že vraj nikto nemá pre tú vec záujem. Avšak Lev bol tak horlivý, že za dva mesiace získal už 74 členov. Bol to dojemný pohľad, ako muži všetkých stavov, študenti, robotníci, obchodníci, úradníci i dôstojníci presne dodržovali svoju hodinu. Niektorí z nich prinášali veľké obete. Pre mnohých mužov bolo toto klaňanie začiatkom nového náboženského života.

Keď mu zomrela jediná dcéra vo veku pätnástich rokoch, pomodlil sa nahlas „Magnifikat“, „Velebí duša moja Pána“. Prítomní sa tomu divili, on však odpovedal: **„Musím predovšetkým Bohu ďakovať, že dal mojej dcére tak krásnu smrť a že ju povolal k sebe skôr, než ju svet mohol olúpiť o jej nevinnosť.“**

Sviatok svätej Márie Magdalény mal vždy v úcte, pretože v ten deň dostal od Boha osvetlenie, že k dosiahnutiu svätosti je potrebné sebaumŕtvovanie. Od tej doby ho stravovala svätá horlivosť odopierať si všetko, čo lahodilo zmyslom, držať telo na uzde a zapierať svoju vôľu.

Rozčuľoval sa len, keď ho niekto chválil. Lebo sa mu zdalo bezprávím, aby sa dobro pripisovalo jemu, keď predsa všetko dobro je dielom Božej milosti.

24. júla

Vigília sv. Jakuba, apoštola

„Láska Kristova nás ženie!“ (2Kor5,14)

Sv. František Solano sa narodil v roku 1549 v mestečku Mantille v Španielsku. Jeho rodičia Matúš Solano a Anna, rodená Himenes, boli zamožní. Vychovávali svojho syna vo svojich prísne katolíckych zásadách. Mladučký František, vzdelajúc sa v školách, riadených otcom Ježišovho Tovarištva, vstúpil do rádu Menších bratov konventuálov (minoritov) v Mantille. Žil v prísnej kajúcnosti, akoby bol veľkým hriešnikom. Nejedával mäsité pokrmy, v piatok nejedával nič varené, bičoval sa o odpočíval na tvrdom lôžku. Keď bol vysvätený na kňaza, stal sa učiteľom kláštorných novicov, ale pôsobil požehnané i mimo kláštor a ošetrovaním chorých.

František chodiac po uliciach mesta volával k dospelým i k mládeži: „Milujte Pána Boha a nehnevajte ho! On pre vás umrel na kríži; nekrížujte ho znova svojimi hriechmi!“ Láska k Ukrižovanému horela tiež v jeho srdci a pohla ho k tomu, že bol ochotný položiť svoj život za svojich bratov.

V roku 1583 vypukol v meste Montor hrozný mor. Ľudia odtiaľ utekali. František naopak prosil predstavených, aby tam mohol ísť opatrovať chorých. Bolo mu to dovolené a on slúžil opusteným chorým, pochovával mŕtvych, až sa sám nakazil a ochorel. Keď mu však Boh zasa vrátil zdravie, neodišiel z mesta, ale posluhoval chorým naďalej, až mor prestal.

Neuspokojac sa s doterajšou činnosťou vo vlasti si František zaumienil, že pôjde k mohamedánom do Afriky hlásať Ježiša Krista, a ak sa to bude Bohu páčiť, že si tam zaslúži mučenícku korunu. Ale nebolo mu to dovolené. Zatiaľ sa mu naskytlo vďačné pôsobenie inde. Španielsky kráľ Filip II. chystal misionársku výpravu k Indiánom v Južnej Amerike a František sa s radosťou pripojil k tejto výprave.

Plavba bola spočiatku dosť pokojná. Tento príhodný čas využil František na to, aby učil černochovo, ktorí sa s ním plavili, kresťanskej viere. Vyučoval plavcov i cestujúcich bázni Božej. Neraz vzal do ruky kríž a kázal ľuďom na korábe, že je lepšie umrieť, než uraziť Boha ťažkým hriechom.

Neďaleko peruánskeho pobrežia nastala búrka, koráb bol poškodený a ocitol sa v nebezpečenstve. Na lodi bolo viac než 800 ľudí. Kapitán ponúkol vzácnejším osobám i Františkovi, aby s ním vstúpili do záchranného člnu. Ale František to odmietol slovami: „Chráň Boh, aby som sa zo sebeckej lásky k časnému životu odlúčil od bratov, ktorí väzia v dvojitém nebezpečenstve!“ Vzal kríž a pobádal pozostalých, aby

nestrácali myseľ a dúfali v istú Božiu pomoc. Černosi boli cestou dostatočne pripravení, prijali svätý krst, ostatní ľutovali svoje hriechy, vyspovedali sa a neustávali volať k Bohu o zmilovanie. A na tretí deň im prišla pomoc.

František kázal Božie slovo v peruánskych krajinách. Boh žehnal jeho práci. Divosi vidiac jeho chudobný a odriekavý život a horlivosť, priľnuli k nemu a dávali sa od neho pokrstiť v Lime, hlavnom peruánskom meste. František kázal slovo Božie neúnavne v chráme, po uliciach i po domoch. Chodil do hostincov, na tržnice, navštevoval dielne remeselníkov, nemocnice, žaláre i divadlá a všade s krížom v ruke pobádal ľud k pokániu. Neobyčajný spôsob jeho kázania, ohnivá reč a známa prísnosť jeho života pôsobili, že sa na jeho slová i zatvrdilí hriešnici polepšili a že i vlažní kresťania začali plniť svoje náboženské povinnosti.

Unavený prácami zaľahol na lôžko a postihnutý bolestnou chorobou prijal sväté sviatosti. Mnoho trpel telesne, avšak ešte nemal toho dosť. Hovorieval s plačom: „**Ako to, Pane, že Ty si ukrižovaný, a ja od Tvojich služobníkov opatrovaný; Ty olúpený o šaty, ja prikrytý, Ty bitý a trnám korunovaný, ja toľkými milosťami zahrnutý a dobrodeniami potešený!**“

Umieral v roku 1610 so slovami: „Veselím sa z toho, čo mi je povedané: Pôjdeme do domu Pánovho!“ (Ž121,1), zatiaľ čo sa jeho okolo stojaci rehoľní spolubratia hlasne modlili apoštolské vyznanie viery.

25. júla Jakub Starší, apoštol Synovia hromu

V zbore dvanástich Kristových apoštolov boli dvaja Jakubovia; Jakub Mladší, syn Kleofášov, a Jakub, prímením Starší, ktorý bol synom galilejského rybára Zebedeja a matky Salome. Druhým synom týchto manželov a mladším Jakubovým bratom bol evanjelista Ján. Zebedeus bol zámožným mužom, majúc platených pomocníkov pri svojom rybárstve.

Jakub a Ján boli medzi prvými učeníkmi, ktorých Spasiteľ povolal k sebe a neskôr prijal do zboru dvanástich apoštolov. Jedného dňa Ježiš chodiac popri galilejskom mori uzrel Šimona a Ondreja, jeho brata, ako spúšťajú do mora siete. I povedal im: „Pod'te za mnou, a urobím vás rybármi ľudí.“ A oni hneď zanechali siete a šli za Ním. Vzdiaiac sa trochu odtiaľ, zbadal Jakuba, Zebedejovho syna, a jeho brata Jána, ako na lodi opravujú siete. A hneď ich povolal. Oni zanechali svojho otca Zebedeja na lodi s nádenníkmi a odišli za Ním. (Mk1,16-20)

Oboch bratov, Jakuba a Jána, Pán vyznamenával tak, že vedľa Petra boli jeho naj dôvernejšími učeníkmi, ktorí jediní Ho často sprevádzali, a boli svedkami najdôležitejších udalostí v Jeho živote. Jakub a Ján boli prítomní v dome Šimona Petra, keď Ježiš uzdravil jeho svokru, ktorá mala zimnicu, a mnoho iných ľudí z mesta, postihnutých rozličnými neduhmi. (Mk1,29-34) Keď si Spasiteľ zaumienil vzkriesiť zomrelú dcéru predstaveného školy Jaira, nedal ísť so sebou nikomu, jedine Petrovi, Jakubovi a Jánovi (Mk5,37), otcovi a matke dievčaťa. (Lk8,51) Jediný Peter, Jakub a Ján boli od Pána vyvolení, aby šli s Ním na horu, kde sa pred nimi premenil a ukázal sa im ožiarенý svojou večnou Božskou slávou. (Mk9,1) Len týchto troch vyvolených učeníkov vzal Kristus Pán do Getsemanskej záhrady, aby videli, ako sa zarmucuje a smúti, a ako sa pre nastávajúce utrpenie za hriechy ľudstva potí krvou. (Mt 26,37)

Jakub a Ján boli ráznej a prudkej povahy. Preto dostali od Spasiteľa prezývku „Boanerges“, „synovia hromu“. Horeli horlivou láskou k Pánovi, ale vtedy to nebola vycibrená láska. Keď sa Ježiš uberal do Jeruzalema, poslal učeníkov do samaritánskeho mesta, aby mu tam pripravili prýbytok. Ale obyvatelia pred nimi zavreli dvere a neprijali ich. Keď to Jakub a Ján videli, rozhnevali sa a povedali: „Pane, chceš, aby sme povedali, nech zostúpi oheň z neba a zahubí ich?“ I pokarhal ich Pán hovoriac: „Neviete, akého ducha ste. Syn človeka neprišiel zahubiť duše, ale ich spasiť.“ (Lk 9,54-56)

Keď sa Spasiteľ uberal naposledy do Jeruzalema, pristúpila k nemu Salome s oboma synmi Jakubom a Jánom a prosila ho hovoriac: „Povedz, aby títo moji dvaja synovia sedeli jeden po Tvojej pravici a druhý po ľavici v Tvojom kráľovstve.“ Ježiš vedel, že táto prosba pochádza od synov a preto sa k nim obrátil a povedal: „Neviete, o čo prosíte. Môžete piť kalich, ktorý mám piť ja?“ A oni odpovedali: „Môžeme.“ Ježiš im nato povedal: „Môj kalich budete piť, ale dať niekomu sedieť po mojej pravici alebo ľavici nepatrí mne; to dostanú tí, ktorým to pripravil môj Otec.“

Rázny Jakub sľúbil Pánovi odhodlane, že Jeho kalich piť bude, a jeho slovo sa splnilo. Po zoslaní Ducha Svätého pracoval s ostatnými apoštolmi horlivo na rozširovaní Božieho kráľovstva, Kristovej Cirkvi, nedbajúc na farizejov a kňazských kniežat, ktorí zakazovali, aby sa o mene Ježiša Krista už nekázalo, a raduje sa, keď bol pre svojho Spasiteľa bičovaný. Kde kázal neskôr evanjelium, o tom nemáme isté správy. Starobyľé podanie, že by apoštol Jakub Starší bol šíril Kristovo učenie hlavne v Španielsku a potom i vo Francúzsku a dokonca pôsobil v Anglicku, je neodôvodnenou povest'ou.

Jakub Starší ako prvý zo všetkých apoštolov pil z kalicha utrpenia a smrti svojho božského Majstra. Sv. Lukáš píše: „V tom čase vzťahol kráľ Herodes ruky, aby sužoval niektorých z Cirkvi. I dal mečom usmrtiť Jakuba, Jánovho brata.“

Podanie rozpráva, že keď sv. Jakub kázal v Jeruzaleme, urobila židovská spodina, podplatená farizejmi a zákonníkmi, krik a vzbúrenie, pri ktorom mu farizej Joziáš hodil okolo krku povraz. Tak zajatého apoštola viedli vzbúrenci k Herodesovi, ktorý nad ním ochotne vyriekol trest smrti.

Statočne a s radostnou mysl'ou sa uberal apoštol Jakub na popraviisko, aby za svojho milovaného Majstra dal svoj život. Cestou uzdravil v mene Ježiša Krista človeka skľúčeného dnou. Farizej Joziáš vidiac tento zázrak, bol tak osvietený a dojatý Božou milosťou, že svoj čin ľutoval, na kolenách prosil Jakuba o odpustenie a vyznal vieru v Ježiša Krista. Apoštol ho pozdvihol a dal mu bozk pokoja, a hneď potom boli obaja s'atí mečom, čo sa stalo pred samou veľkonočnou slávnosťou (Sk12,3) v roku Pána 42. Hodnovernú správu o smrti apoštola Jakuba Staršieho zachoval cirkevný dejepisec Euzébius zo spisov Klementa Alexandrijského.

26. júla

Anna, Matka najblahoslavenejšej Panny Márie

Pánovi evanjelisti, majúc na zreteli výhradne Božskú osobu Ježiša Krista a Jeho slová a skutky, podávajú o presvätej Kristovej Rodičke Márii len najnutnejšie správy, najmä tie, ktoré je potrebné k porozumeniu vznešeného tajomstva vtelenia Božieho Syna. Niet teda divu, že o rodičoch Panny Márie nenachádzame v evanjeliách žiadne správy. Avšak cirkevní Otcovia nám zachovali z ústneho podania i z niektorých prastarých záznamov, pochádzajúcich už z apoštolskej doby, správy o svätých manželoch a rodičoch Joachimovi a Anne.

V izraelskom národe žilo mnoho zbožných a bohobojných žien, a jednej z nich sa dostalo tej milosti, že Božou Prozreteľnosťou bola zvolená, aby sa stala matkou panenskej Spasiteľovej Rodičky Márie. Jej meno bolo Anna, t. j. omilostená. Po otcovi pochádzala zo starozákonného kňazského Léviho pokolenia, a po matke pochádzala z Dávidovho rodu. Svoju mladosť strávila v čistote, v bázni Božej, na modlitbách a v práci. V dospelom veku sa zasnúbila s Joachimom, mužom bohobojným, ktorý tiež pochádzal z Dávidovho rodu a z Júdovho pokolenia, a požíval veľkú vážnosť u ľudí. Títo manželia zachovávali všetky Božie prikázania. Svoje časné statky rozdeľovali na tri diely; jednu obetovali jeruzalemskému chrámu, druhú venovali chudobným a tretiu užívali pre svoje vlastné potreby.

Svätých manželov zarmucovala len jedna vec, že nemali deti. Bezdetné manželstvo bolo u Izraelitov považované za hanbu a bolo pokladané za známku zavrhnutia od Boha. Čím viac sa blížila doba, kedy sa mal narodiť zasľúbený Mesiáš, tým väčšia bola bolesť spravodlivých a nábožných Izraelitov, ktorých manželstvo zostávalo bezdetným. Joachim a Anna znášali domnelú hanbu trpezlivo a neprestávali sa modliť, aby Boh ich manželstvo požehnal; ale zdalo sa, že ich modlitby nebudú vypočuté, keďže zatiaľ zostarli. Ale čím viac starli, tým vrúcejšia bola ich modlitba; čím viac mizla všetka ľudská nádej, tým hlbšia bola ich pokora, tým väčšia dôvera v Boha.

Dôvera staručkých manželov sa vyplnila a ich modlitby našli vypočutie. Boh ich obdaril dcéruškou, ktorej dali meno Mária. Anna prijala dieťaťko z rúk Božích ako anjela z neba a venovala mu najnežnejšiu materskú starostlivosť. Šťastní rodičia neprestávali Bohu ďakovať, že im v ich starobe daroval dcéru, a starali sa o ňu ako o zrenicu svojho oka. A po troch rokoch ju odvedli do Jeruzalema a odovzdali kňazom, aby sa pod ich správou učila pri chráme slúžiť Bohu a prospievala cnosťami. Patrilo sa zaiste, aby Tá, ktorá sa mala stať živým chrámom dávno očakávaného Vykupiteľa sveta, bola vychovávaná pri Pánovom chráme.

Staručký otec Joachim potom skoro zomrel v Pánovi, a o niekoľko rokov po ňom, pred zasnúbením Panny Márie svätému Jozefovi, dokončila blažene svoj pozemský život i svätica Anna.

„Pane, po Tebe jedinom som túžil.“

Česlav, brat sv. Hyacinta, sa narodil v roku 1180 na zámku Lance pri meste Kamiene v poľskom Slezsku. Obaja bratia študovali najprv v Krakove a snáď i v Prahe, potom v Paríži a v Bologni. Obaja si pri štúdiách zachovali zbožnú myseľ a čistotu srdca. Hovorievali: „Naši predkovia si získali nesmrteľné mená, pretože boli milovníci zbožnosti a triezvosti a mali na pamäti Božiu česť a okrasu Jeho domu. Preto je našou povinnosťou, aby sme slávu ich mena nezatienili nehodnosťou, ale aby sme ju zvýšili a rozmnožili.“ Kedykoľvek dorážalo na Česlava pokušenie, hovorieval sám sebe: „Odolaj, Česlav! Odolaj tejto vášni; často nepatrná iskra spôsobuje veľký požiar. Nie je nič nebezpečnejšie nad med, ak je otrávený prudkým jedom!“

Keď sa bratia vrátili z cudziny, boli vysvätení na kňazov a ustanovení za kanonikov v Krakove. V roku 1220 sa obaja bratia odobrali s krakovským biskupom Ionom do Ríma. V tej dobe prebýval v Ríme tiež pražský biskup Ondrej. Obaja biskupi tu prosili sv. Dominika, aby im dal niekoľko svojich duchovných synov, ktorí by boli v Poľsku, v Slezsku, v Čechách a na Morave horlivým kázaním Božieho slova a príkladným životom prospešní veriacemu ľudu. Tiež Hyacintovi a Česlavovi sa zapáčil kazateľský rád do takej miery, že pokorne prosili sv. Dominika, aby ich do neho prijal. Sv. Dominik žiadosti oboch poľských bratov veľmi rád vyhovel a obliekol ich do rehoľného rúcha. V Ríme sa cvičili v kláštornej kázni. Česlav vynikal poslušnosťou. Hovorieval: „Moju povinnosťou je poslúchať a nie skúmať rozkazy predstavených.“

Z Ríma odišiel Česlav do Čiech a založil dominikánsky kláštor na Poříčí pri Prahe. Odtiaľ potom vychádzal do českých a poľských krajov, aby kázal Božie slovo. Bol tiež svedníkom sv. Hedvigy, slezskej vojvodkyne.

V posledných hodinách svojho života neustával hľadiť na kríž a opakovať modlitbu: „**Pane, po Tebe jedinom som túžil; dopraj mi teraz, aby som spočinul v Tvojom objatí.**“ Zomrel 15. júla 1241.

27. júla

Pantaleon, mučeník

Pantaleon (pôvodne grécky: Panteleémon, t. j. vŕešťutovník) pochádzal zo vzácneho rodu v meste Nikomédia. Otec Eustorgius bol pohan, matka Eubula bola kresťanka. Eubula vstúpila svojmu synovi Pantaleonovi do srdca semeno Kristovej viery. Ale keď skoro zomrela, kresťanská viera synovi postupne zo srdca vyprchala. Pantaleon sa venoval lekárskej vede.

Legenda rozpráva: Pantaleon chodiac do lekárskej školy, mal denne cestu popri domčeku, v ktorom prebýval staručký kresťanský kňaz Hermolaus s niekoľkými spoločníkmi. Keďže sa títo muži často vídávali, došlo medzi nimi, hoci neboli rovnakého veku, k priateľským rozhovorom. Raz sa Pantaleon v dôvernej reči priznal svojmu staručkému priateľovi: „Moja zosnulá matka bola horlivá kresťanka, mám ju stále vo vďačnej pamäti, jej slová sa ustavične ozývajú v mojej duši; ale podľa prania svojho otca sa pridružujem štátneho náboženstva, aby som sa stal, ak mi bude priat' šťastie, osobným lekárom cisára Maximiána Galeria.“ Hermolaus začal najprv hovoriť o lekárskej vede: „Čo sa učíš v lekárskej škole?“ pýtal sa. „Učím sa Aeskulapovým, Hippokratovým a Galénovým vedám. Až ich budem dokonale poznať, budem môcť liečiť ľudské choroby.“ Hermolaus povedal: „Všetky tie Hippokratove a Galénove vedy sú skromné. Je jeden lekár, múdrejší a mocnejší nad iných, ktorý obyčajným slovom zázračne liečil telesné choroby. Avšak i duchovné choroby dokázal vyliečiť, je pomocníkom a tešiteľom vo všetkých utrpeniach a súženiach, v živote i v smrti. Je to Ježiš Kristus.“ A Hermolaus prešiel takto na náboženský obor a vysvetlil hlavné pravdy kresťanskej viery dokladajúc, že pohanstvo je plodom skazenej ľudskej obrazotvornosti.

Tak sa rozišli. Hermolaove slová sa neminuli u Pantaleona dobrým účinkom. Od tej doby horlivejšie navštevoval staručkého kňaza, aby sa s ním rozprával o Kristovi. Raz kráčajúc cestou zbadal dieťa, ktoré ako mŕtve ležalo blízko jedovatého hada. Zrejme bolo uštipnuté hadom. Mladý lekár sa zľakol, ale ihneď sa vzmužil a vzal dieťa do náručia. Prišlo mu na myseľ, aby skúsil, či je Kristus skutočne všemohúcim lekárom. Zvolal: „Ježišu Kriste! Ak si vládcom života a smrti, urob, aby toto dieťa ožilo. Ak sa tak stane, uverím v Teba.“ A hľa! Dieťa v jeho náručí ožilo. Pantaleon sa s radosťou ponáhlal k svojmu priateľovi Hermolaovi, aby mu oznámil, čo sa stalo. Pantaleon uveril v Krista a bol od Hermolaa pokrstený.

Pantaleon bol šťastný, že spoznal Krista a stal sa údom kresťanskej Cirkvi. Len jedna vec kalila jeho šťastie, a to pomyslenie, že jeho otec dosiaľ tápe v pohanských tmách. Raz mu prišlo na myseľ, aby svojmu otcovi rozbil všetky jeho modly. Len úcta k otcovým šedinám ho zdržala. „Nie,“ povedal si; „neurobím to.“

Radšej cestou rozumu, cestou láskavosti a trpezlivosti presvedčím svojho otca o hlúposti modlárskeho povier, takže svoje modly zavrhnem sám.“ Pantaleon s povinnou úctou k otcovi niekedy ako mimochodom, niekedy napolo žartom mu vysvetľoval, že je nedôstojné vážneho muža, aby veril pohanským báhorkám; tiež ho poučoval o kresťanských pravdách.

Raz priviedli k Pantaleonovi slepého muža. Na otázku, čo žiada, prosil slepec: „Prosím, aby si na mne skúsil svoje lekárske umenie. Hľadal som pomoc u najznámejších lekárov, obetoval som skoro všetok svoj majetok, ale stratený zrak sa mi nevrátil. Kiež by som opäť videl slnko!“ Pantaleon povedal žartom: „Čo mi dáš, keď ťa uzdravím? Ved' si všetok svoj majetok dal lekárom!“ Slepec odpovedal: „Čokoľvek ešte mám, všetko ti dám.“ Pantaleon povedal: „Nie! Boh ti vráti zrak, a čo si sľúbil dať mne, daj chudobným!“ Do rozhovoru sa zapojil Pantaleonov otec, hovoriac k synovi výstražným hlasom: „Nepokúšaj sa vyliečiť tohto muža, aby ti z toho nevzišiel posmech, keď sa ti to dielo nepodarí.“ Pantaleon odpovedal: „Žiadny z tých lekárov neliečil tohto človeka spôsobom, akým ho chcem liečiť ja. Poznám iného lepšieho lekára, ktorý jediný môže vrátiť slepovi zrak.“ Pantaleon sa ujal úbohého slepca, vstúpil mu do srdca vieru v Ježiša Krista. Potom vzývajúci meno Ježiša Krista, sa dotkol slepcových očí, a hľa! Slepec opäť začal vidieť, a nielen on, ale i Pantaleonov otec sa týmto zázrakom obrátil ku Kristovej viere.

Od tej doby Pantaleon pôsobil po dlhú dobu nielen ako zručný lekár, ale i ako horlivý a cnostný Kristov vyznávač. Liečil rany a neduhy telesné, ale oblažoval tiež duše trpiacich náboženskou útechou, poučoval ich o Bohu, oživoval v nich dôveru v Boha, napomínajúc ich k pokániu. Pohanskí lekári vzplanuli proti nemu závišťou a nenávišťou a udali ho na súde ako kresťana. Pantaleon bol uväznený a postavený pred súd. Bol vyzvaný, aby obetoval bohom. On však radostne vyznal svoju vieru v Ježiša Krista. Pýtali sa: „Kto ťa vyučil vo viere?“ Odpovedal: „Hermolaus.“ Hermolaus bol ihneď vyhľadaný. Pantaleon bol najprv mučený, potom privityazaný k olivovému stromu a sťatý mečom. S ním podstúpil mučenícku smrť tiež staručký kňaz Hermolaus a kresťania Hermip a Hermokrates. Pantaleon bol krátko nato nazývaný Divotvorca, Veľký mučeník. Je patrónom lekárov a patrí do zboru Štrnástich svätých pomocníkov.

28. júla

Nazarius, Celsus, Viktor a Inocenc, mučeníci

Nazarius bol, ako hovorí legenda, synom vznešeného pohanského muža, menom Afrikána v Ríme a jeho kresťanskej manželky Perpetuy, ktorá bola pokrstená od apoštola Petra. Nazarius ako deväťročný spozoroval rozdielnosť vyznaní svojich rodičov a bol v rozpakoch, ku ktorému náboženstvu sa má prikloniť, lebo otec i matka sa snažili získať syna pre svoje náboženstvo. Nazarius rozhodnúc sa pre kresťanskú vieru bol od pápeža Lina vyučený vo viere a pokrstený. Keď nastalo prenasledovanie kresťanov, rodičia vypravili syna do cudziny a opatrili ho bohatstvom, aby bol v bezpečí. Nazarius prišiel do Milána a zastihol sv. Gervasa a Protasa v žalári. Keď cisársky námestník započul, že Nazarius týchto kresťanov povzbudzoval, dal ho biť a vyhnať z mesta. I odobral sa Nazarius do Gallie a tam na žiadosť istej matky pokrstil jej syna Celsa; tiež kázal v Trevíre. Vracajúc sa zanechal Celsa v Miláne a sám sa odobral do Ríma. Tam sa stretol so svojím staručkým otcom Afrikánom, ktorý sa tiež obrátil na vieru. Avšak pohanskými kňazmi donútený opustil Rím; prišiel do Milána a bol i s Celsom sťatý za Nerona v roku 68. Sv. Ambróz našiel ich telá a preniesol ich do chrámu.

Pápež Viktor I. (189-198 alebo 199), trinásty nástupca sv. Petra, je známy svojimi okružnými listami o jednotnom dátume Veľkej Noci. Aby zavládla jednota v slávení najväčšieho kresťanského sviatku, žiadal Viktor, aby ázijskí biskupi upustili od svojho zvláštneho zvyku, ktorý podopierali autoritou evanjelistu sv. Jána. Keď sa však zdráhali, pohrozil im pápež vylúčením z jednoty Cirkvi. Tu zakročil zmierne sv. Irenej z Lyonu, takže to nemalo ďalšie následky. Táto epizóda je dokladom pre primát rímskeho biskupa. Pápež Viktor bol rodom Afričan. Odtiaľ sa vysvetľuje jeho horkokrvná povaha. Sv. Hieronym mu pripisuje nejaké menšie diela o náboženstve a nazýva ho preto najstarším z latinských spisovateľov.

Pápež Inocenc I. (402-417) patrí najvýznamnejším pápežom prvých storočí. Jeho dekréty majú pre Cirkev veľkú dôležitosť. Rázne sa zastal prenasledovaného sv. Jána Zlatoústeho. Za jeho pontifikátu bol Rím obliehaný gotským kráľom Alarichom. Pápež sa odobral k cisárovi Honoriovi do Raveny, aby medzi Honoriom a Alarichom zjednal mier. Medzitým bol Rím dobytý a mesto vyplienené. Orosius porovnáva sv. pápeža s Lótom, ktorého vyviedol Boh z mesta skôr, než ho zničil ohňom. Inocenc I. zomrel 12. marca 417.

Mučeník spovedného tajomstva

Ondrej Faulhaber sa narodil v roku 1713 v Kladsku. Študoval v Prahe. Potom sa stal kaplánom v Kladsku. Kladsko bolo práve vtedy odtrhnuté pruským kráľom Bedřichom II. od Čiech. Katolíkom nastali zlé časy. Jezuiti boli z Kladska vypudení. Ondrej sa horlivo venoval duchovnej správe. Učil sa česky a poľsky, aby mohol spovedať vojakov.

V roku 1757 jeden z pruských vojakov dezertoval. Bol však chytený a súdený. Pri výsluchu vypovedal: „Bol som tu v Kladsku na spovedi a pýtal som sa spovedníka, či smiem utiecť. Spovedník mi povedal: „Je to síce ťažká vec, ale nezáleží mnoho na tom, a dal mi rozhrešenie.“ Na otázku, ako sa ten kňaz volal, vojak odpovedal: „Asi Ondrej, bol malej a štíhlejšej postavy.“

Na základe tejto krivej výpovede dal veliteľ mesta Kladska, Fouqué de la Motte, protestant a zarytý nepriateľ katolíckych kňazov, Ondreja Faulhabera uväzniť. Dezertér bol zavolaný, aby opakovane vypovedal Faulhaberovi do očí. Vojak odvolal a bol pripravený svoje odvolanie potvrdiť prísahou. Sudca chcel Faulhabera prepustiť, ale Fouqué dosiahol u kráľa rozkaz, aby bol Faulhaber obesený.

Ráno dňa 30. decembra bol Ondrej vyzvaný, aby šiel vyprevať odsúdenca na popravu. Spoluväzni mu blahopriali, že iste bude čoskoro vyslobodený. Avšak sotva došiel do brány, obštúpila ho vojenská stráž a prečítali mu kráľov rozkaz, že bude obesený.

Na popraviske mu bol prečítaný rozsudok smrti, kde vraj vlastnými slovami v spovednici prispel k tomu, že sa vojak Nentwig spreneveril svojej prísaha. Nadarmo žiadal odsúdený, aby bol zbeh privedený a svoje klamstvo opakovane. Bolo mu odpovedané: „Bud' povedzte, z čoho sa vám ten človek spovedal, alebo budete ihneď povesený.“ Faulhaber položil na ústa prst, pokrľakol a pomodlil sa Otčenáš a Zdravas. Keď ho kat vešal, zatriasol sa, spoznajúc v ňom kňaza, ktorému kedysi ako žiak prislúchoval pri svätej omši. Ondrej vyzývajúce presväté meno Ježiš a Mária vypustil za plaču prítomného ľudu svoju nevinnú dušu na šibenici.

29. júla

Marta, panna

**Pamiatka sv. Félix, pápeža a mučeníka,
Simplicia, Faustina a Beatrice, rímskych mučeníkov
„Potrebné je len jedno.“ (Lk10,42)**

Spasiteľ uberajúc sa z Jericha do Jeruzalema, našiel v Betánii prístrešie a pohostenie v Lazárovom dome. Bol mu tam ochotne pripravený obed. I posadil sa podľa zvyku na pohovku a Marta posluhovala. Prichádzala a odchádzala prinášajúc pokrmy, aby dôstojne pohostila najvznešenejšieho hosťa. Zatiaľ však, čo Marta mala plné ruky práce, sedela jej sestra Mária pri nohách božského Majstra a počúvala zbožne jeho slová. Keď to Marta videla, povedala Ježišovi: „Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, nech mi pomôže!“ Spasiteľ však proti očakávaniu pokarhal Martu hovoriac: „Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci; ale len jedno je potrebné. Mária si vybrala najlepší podiel, ktorý jej nebude odňatý.“ (Lk10,38-42)

Iste to Marta nedalo pokoj a neskôr sa spýtala Pána, čo je to jediné, čo je potrebné. A On jej odpovedal: „Spasiť svoju dušu, veriť v Boha, milovať Boha, to je to prvé a posledné.“

Keď Lazár umrel a na štvrtý deň po jeho smrti prišiel Spasiteľ do Betánie, Marta mu bežala naproti a povedala plná bolesti: „Pane, keby si tu býval, môj brat by nebol umrel. Avšak i teraz viem, že o čokoľvek požiadaš Boha, Boh Ti to dá.“ Ježiš jej povedal: „Tvoj brat zasa vstane.“ Marta mu povedala: „Viem, že vstane pri vzkriesení v posledný deň.“ Ježiš jej povedal: „Ja som vzkriesenie a život; kto verí vo Mňa, i keby umrel, bude živý a každý, kto žije a verí vo Mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?“ Odpovedala mu: „Áno, Pane, ja som uverila, že Ty si Kristus, Syn živého Boha, ktorý prišiel na tento svet.“ (Jn11,21-27)

O týchto udalostiach zo života sv. Marty hovorí Sväté Písmo. O ďalších jej osudoch sa zachovalo len málo zistené podanie, podľa ktorého po nanebovstúpení Pána Marta s Máriou a Lazárom i s inými Kristovými učeníkmi a učeníčkami boli od Židov chytení a daní na loď bez vesiel, aby na mori zahynuli; ale Božím riadením sa dostali všetci do Marseille vo Francúzsku, kde horlivo hlásali evanjelium a mnoho ľudí obrátili na vieru. Lazár bol vraj prvým marseillským biskupom a obe jeho sestry žili až do smrti na púšti. Sv. Marta bola už od najstarších čias v južnom Francúzsku zbožne uctievaná, a hovorí sa, že jej ostatky boli nájdené v dvanástom storočí.

30. júla Abdon a Senne, mučeníci

Abdon a sv. Sennen boli perzskí zajatci, ktorých cisár Gordiánus (238-244) priviedol zo svojej víťaznej výpravy z Ríma. Za cisára Filipa Araba (244-249) sa dostali zajatci na slobodu. Abdon a Sennen boli urodzení a bohatí a zakúpili si v Ríme majetky. Boli horlivými kresťanmi. Počas Deciovho prenasledovania zostali verní Kristovej viere a pochovávali umučených kresťanov. Boli chytení a uvrhnutí do žalára. Cisár Decius bol mimo Rím a keď sa dozvedel, že v Ríme zomrel senátor Galba, ponáhlal sa do Ríma. V slávnom Deciovom sprievode boli tiež vedení spútaní Abdon a Sennen. Cisár ich dal postaviť pred súd a rozkázal, aby obetovali modlám. Obaja odopreli hovoriac: „Sme kresťania a nebudeme obetovať modlám.“ I boli odsúdení, aby boli pohodení divej zveri, a keď im divoké šelmy neublížili, boli sťatí. Diakon Kvirin ich tajne pochoval vo svojom dome.

„Ohavnosťou sú Pánovi luhárske pery.“ (Prísl12,22)

Firmus bol biskupom v africkom meste Tagaste. Sv. Augustín o ňom píše: „Firmus, Pevný bolo jeho meno, pevnejšia však bola jeho vôľa.“ Nejaký človek, ktorého prenasledovali cisárski drábi, sa utiekal k svätému biskupovi. Firmus ho láskavo prijal a skryl ho, ako mohol, vo svojom dome.

Drábi boli na dobrej stope a vnikli do biskupovho domu. Vypočúvali ho prísne, či vie, kde prebýva utečenec. Biskup mohol povedať, že nevie, a tak odvrátiť nebezpečenstvo od seba i do utečenca. Avšak Firmus zmýšľal inak. Bol mužom pevnej povahy; preto povedal: „Klamať nesmiem a úbohého človeka prezradiť nechcem.“ Viac od neho nemohli vyzvedieť. I keď bol týraný a mučený, zostal pri tom, čo povedal. Klamať nechcel za nič na svete; radšej chcel umrieť.

Vec sa predniesla cisárovi. Ten bol šľachetný a dosť spravodlivý, obdivoval Firmusa pre jeho pastiersku starostlivosť, lásku k pravde a statočnosť a dal milosť i biskupovi i utečencovi.

Sv. Augustín dodáva: „**Akú chválu si zasluguje tento biskup, ktorý pravdu tak miloval, že sa dal radšej mučiť než zaprieť pravdu. Mal toľko lásky k blížnemu, že radšej chcel svoj život obetovať, než svojho blížneho prezradiť.**“

Ján Kolombi pochádzal zo Sieny, kde sa narodil v roku 1304. Bol kupcom; zbohatol a stal sa prednostom sienskej republiky. Bol ziskuchtivý, až lakomý; napríklad schovával obilie až do tej doby, keď bolo drahé. Ján žil v šťastnom manželstve so svojou manželkou, mal syna a dcéru. Raz prišiel z obchodu domov skôr než zvyčajne, lebo mal hlad. Vidiac, že obed ešte nie je pripravený, začal nadávať a kliatť. Žena Blasia ho žiadala, aby sa nehneval, ale aby trochu vydržal a aby si zatiaľ prečítal niečo zo životopisov svätých. Ján vzal knihu, hodil ju na zem a zasa vyvádzał. Blasia odišla. Ján sa trochu utíšil, zahanbil sa, a aby si skrátil dlhú chvíľu, zdvihol knihu, a kde námatkovo otvoril, tam čítal. Čítal životopis sv. Márie Egypťskej. Po chvíli prišla manželka Blasia ohlásiť, že obed je pripravený. Ján povedal: „Počkaj, maj strpenie, až dočítam rozčítaný zaujímavý príbeh.“ A to bol začiatok jeho obrátenia. Ján odložil svoje chyby, ziskuchtivosť a lakomosť; premýšľal, komu kedy ukrivdil; každému dal hojnú náhradu. Zakrátko rozdával svoj majetok chudobným. So súhlasom svojej manželky urobil sľub ustavičnej zdržanlivosti.

Založil bratstvo, ktorého hlavnou úlohou bola kajúcnosť a služba chorým, príprava liekov pre chorých. Pápež Urban V., vrátiac sa z Avignonu, schválil jeho družinu; dal ju reholi sv. Augustína; len ich odev sa mu zdal príliš chudobný. Preto mali neskoršie biele rehoľné šaty a hnedý plášť. Ján mal vo zvyku prednášať svoje heslo, zvlášť keď sa mu posmievali: „Nech žije Ježiš Kristus v srdciach!“ (Vivat Jesus!) a „Pochválený buď, Ježiš Kristus!“ Deti na týchto rehoľníkov volali: „Tu sú Jesuati!“ a odtiaľ im zostalo prímenie Jesuati. Keď sa Ján Kolombini chcel raz vrátiť do Sieny, cestou ochorel a zomrel v roku 1367.

31. júla
Ignác z Loyoly, vyznávateľ
O. A. M. D. G.

O. A. M. D. G. – Omnia ad maiorem Dei gloriam, „Všetko k väčšej Božej sláve“ bolo heslom sv. Ignáca.

Sv. Ignác, nazývaný Eneko Lopez de Recalde, sa narodil v roku 1491 na otcovskom zámku Loyole v severnom Španielsku. Rodičia neboli zámožní. Mali 12 detí. Ignác, najmladší, bol vychovávaný pre vojenskú službu. Ako panoš na dvore kastilského kráľa Ferdinanda sa učil vojenčine a uhladeným spôsobom. Majúc ohnivú myseľ a ako dosť prchký, znechutil si jednotvárnú službu na kráľovskom dvore a túžil po vojenskej službe, aby získal vyznamenanie a slávu. Majúc 26 rokov, prestúpil k vojsku.

Avšak pri obliehaní Pampelony bol zranený a odnesený na hrad Loyol. Chcel niečo na čítanie, ale nemali iné len „Život Pána Ježiša“ a „Životy svätých“. V takom čítaní vojak nemal spočiatku záľúbenie, ale vytrval v čítaní a čím ďalej čítal, tým viac sa mu to páčilo. Povedal si: „Títo svätí! Čo vykonalí oni veľkého z lásky k Bohu a pre spasenie svojej duše! A čo som vykonal ja? Oni tiež boli ľudia ako ja; prečo by som nemohol robiť, čo robili oni?“ A už bol na pravej ceste: **Vykonať niečo veľké pre Boha.**

Tridsať dní prebýval v jaskyni u Manresy a rozjímal o večných pravdách. Čo tam zažil, napísal v malej knižočke, ktorej dal vojenský nápis „exercitia spiritualia“, „duchovné cvičenie“. Svätý František Saleský o nej hovorieval: „**Táto kniha duchovných cvičení obrátila viac ľudí, než obsahuje písmen.**“

Začal študovať (mal vtedy 33 rokov), avšak i pri tom sa staral o spásu duší. Horlil pre to, aby bola študentom umožnená návšteva nedeľných bohoslužieb; za to mal byť verejne zbity. To bola pre bývalého hrdého dôstojníka snáď najväčšia obeť, bol však ochotný sa jej podrobiť. Nedošlo k tomu a miesto trestu povedal predstavený koľaje o Ignácovi: „To je svätec, lebo má tak veľmi zreteľnú spásu duší a je hotový pre ne podstúpiť i potupný trest.“

V roku 1528 odišiel Ignác do Paríža, aby skončil štúdiá. Dostal bezplatné vyučovanie v koľaji sv. Barbory. Neskôr sa stal majstrom, či doktorom filozofie. Pojal úmysel spojiť sa s inými zbožnými mužmi do družiny s vojenskými stanovami prispôbenými pomerom, ktoré by, majúc Krista veliteľom, pod práporom kríža pracovala pre väčšiu česť a slávu Božiu. Na sviatok Nanebovzatia Panny Márie, dňa 15. augusta 1534, v chráme sv. Diviša na Montmartre nad Parížom v podzemnej kaplnke Peter Faber, ktorý bol už kňazom, slúžil sv. omšu a podal ostatným Pánovo Telo. Urobili potom sľub čistoty a chudoby a zaviazali sa, že ponúknu pápežovi svoje služby a že pôdu, kam ich pošle. To bo začiatok radu Ježišovho Tovarišstva.

Ignác a jeho spolupracovníci sa dohodli, že založia cirkevný rád, ktorého členovia nemajú pôsobiť v kláštorenej samote, ale vo svete medzi ľuďmi, a to vyučovaním mládeže, kázaním, spovedaním, duchovnými cvičeniami podľa hesla: Všetko k väčšej sláve Božej. Prvá koľaj bola založená v Ríme a Ignác odtiaľ riadil celý svoj rád až do smrti. Rád sa rozmáhal nevýslovnou rýchlosťou. Onedlho malo skoro každé významnejšie talianske mesto svoju jezuitskú koľaj. Rád sa zakrátko rozšíril do Španielska, Portugalska a Indie, do Francúzska a do Nemecka. Peter Kanízus zaviedol Tovarišstvo do Viedne a do Prahy.

Ignác sa často modlieval: „**Bože môj, kiež by Ťa všetci ľudia poznali a milovali!**“ Kedykoľvek šlo o spásu, čo i len jedinej duše, neštítal sa Ignác žiadnej práce a nijakého nebezpečenstva. Raz sa vyslovil takto: „**Keby som si mal voliť, aby som hneď zomrel, majúc zaistenú svoju spásu, alebo aby som zostal naďalej nažive s nebezpečenstvom, že budem zvrhnutý, majúc však pri tom príležitosť, aby som čo i len jediná dušu získal, zostal by som radšej tu na svete.**“ Inokedy povedal: „**Keby som mohol tisíckrát za deň zomrieť, rád by som to urobil, aby som inej duši prospel.**“

Pre padlé dievky, ktoré ľutovali svoj život a chceli sa polepšiť, zriadil ústav sv. Marty, a keď niektoré z týchto kajúcníc z toho ústavu utiekli a vrhli sa zasa do hriechu, povedal ktosi, že je škoda márneho času s takýmito osobami, že sa nikdy nenapravia. Nato Ignác, plný horlivosti, odpovedal: „**Hoci by sa tieto osoby zasa vracali k svojim nepravostiam, aj tak nie je moja námaha bez úžitku. Dosiahol som, že aspoň jeden deň nebol Boh urážaný.**“

V lete v roku 1566 dostal Ignác zimnicu. Dal sa zaopatriť svätými sviatosťami a dal poprosiť pápeža Pavla IV. o požehnanie spojené s plnomocnými odpustkami. Dňa 31. júla 1566 okolo šiestej hodiny ráno vyslovil naposledy mená „Ježiš“ a „Mária“ a skončil blažene v Pánovi.